PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК II | ТРАВЕНЬ — 1961 — MAY | Ч. 5

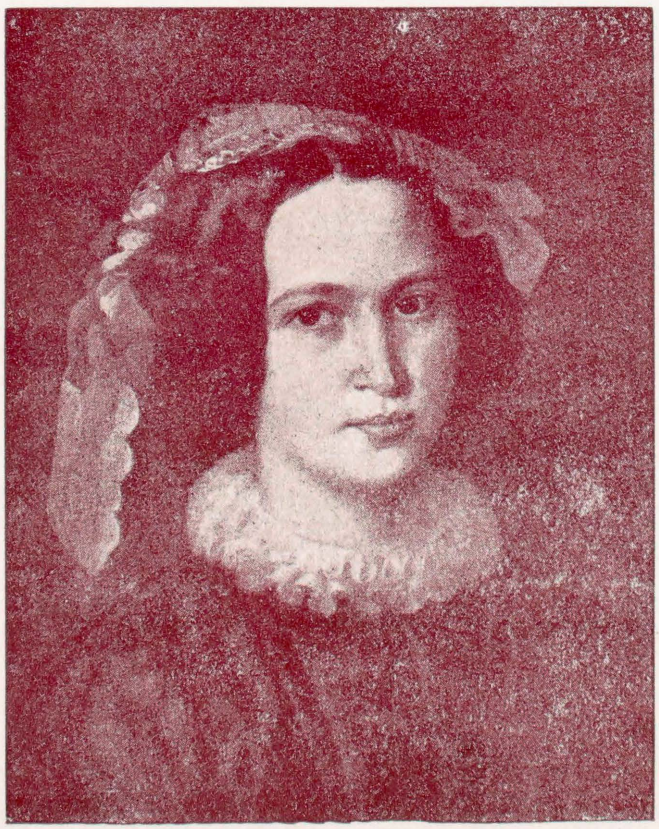

Т. ШЕВЧЕНКО — Портрет Горленкової

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

ПРОМІНЬ

Рік II
Ч. 5

ТРАВЕНЬ, 1961

Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді $3.50
Поза Канадою 4.00
Поодиноке число ..... .40

Передплату висилати на адресу:

PROMIN
203 Union Bldg.
Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

PROMIN

MAY, 1961

Vol. II
No. 5

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada
203 Union Bldg.,
Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee

Natalka Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

З М І С Т

Лариса Мурович — В день твойого свята 1
Матір у творах Шевченка 1
Савеля Стечишин — Мої спомини про Харитю Кононенко 3
Т. Шевченко — І досі сниться 5
Канадійська Сцена — Нове назначення 5
М. Б. — Основні моменти у вихованні дітей 6
Леся Українка — З Гайне 6
Ольга Войценко—Аміта Малік—„правдива" жінка 7
Т. Шевченко — Наймичка 9
Канадійська Сцена — Рівень Канадійського Мистецтва сьогодні 14
С. Стечишин — Поява рідкісної книжки... 15
Ольга Франко-Ключко — Ольга Франко в правдивім світлі 16
Olenka Negrych — Mother in Shevchenko's Life and Poetry 18
Elizabeth Bilych — Ukrainian Language 19
О. В. Сенишин — Відділ Союзу піклується Інститутом 19
„Н. Н." — Ті, що будують „Промінь" 21
Уляна Кравченко — На свято матусі 22
І. Боднарчук — Сестрина наука 22
С. Пауш — Наша наймолодша читачка 23
„Дзвіночок" — Та Оленка, та маленька 23
Продовжуємо нашу кампанію 24
Для наших господинь 25
Річні звіти відділів 26
З діяльности відділів 29
С. Сенишин — Українська вишивка 33

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК II | ТРАВЕНЬ, 1961 | Ч. 5

Лариса Мурович

У ДЕНЬ ТВОЇОГО СВЯТА

У день твойого свята, рідна Мамо,
Нам можна тільки в думці прямувати
Понад границі і закриті брами, —
Щоби тебе сердечно привітати.

І дітям хоч жалітися не треба
В цей день великий, світла і любови, —
Та нам бракує тут окрайця неба
Відбитого в очах твоїх шовкових.

І прагнемо ми ласки пресвятої
Твоїх долонь, що пахнуть все ріллею, —
Тепла твойого хвилі золотої,
Що лине там — над милою землею.

Ще й уст твоїх жадні ми поцілунку,
Коли вночі не можемо заснути —
І найдорожчого того дарунку,
Щоби з тобою, Мамо, знову бути.

А щоб це все, неначе скарб дістати,
Про тебе — рідна й скована на полі —
Ми будемо у праці пам'ятати,
Із вірою — у воскресіння волі!

1961

МАТІР У ТВОРАХ ШЕВЧЕНКА

„Не сила була їй сердешній одірватись од того місця, де росла її бідолашна дитина"...

... „бо без дитини не можна було їй на світі жити, без неї хліб не ївся, вода не пилася, сонце Боже не світило, не гріло!..."

Шевченко, „Наймичка".

Шевченко як поет й як людина дуже високо цінив материнство. Мати в його розумінні це щось таке велике, таке святе і чисте, а її любов до дитини сповнена посвяти і самовідречення. В низці своїх творів, поет, малюючи образи матерів, стає їх найбільшим захистником.

Раз це буде його нещаслива Катерина, зведена москалем, що з дитиною на руках пішла шукати батька дитини і щойно коли він, батько тієї дитини відмовляється і проганяє її разом з дитиною, вона не може цього пережити і кінчить самогубством.

Подібна до неї долею красуня Лукія з повісти „Наймичка", яка шукає іншого виходу— дитину свою підкидає багатим бездітним людям і сама до них за наймичку найнялася. В цій повісті найбільше змальований душевний стан нешлюбної матері, її велика любов до дитини і самовідречення. (Саме ця повість друкується на сторінках нашого журнала).

В поемах „Сова", „Марина", „Відьма", поет жорстоко осуджує польських панів, які грубою силою насильства і розпусти несли горе своїм підданим, яких людьми не вважали. Пан силою забирає з весільного походу селянську дівчину Марину у свої покої, молодого віддає у москалі і тут поет малює образ матері Марини, та її душевний стан:

„І ледве-ледве вийшла з хати.
Пішла на гору, на прокляті
Палати глянуть, та й пішла
Аж до палат. Під тином сіла
І ніч цілісіньку сиділа
Та плакала. Уже з села
Ватажники ватагу гнали,
А мати плакала, ридала.
Уже і сонечко зійшло,
Уже й зайшло, смеркати стало, —
Не йде сердешная в село
Сидить під тином. Проганяли,
Уже й собаками цькували".

В поемі „Сова" мати вдова — від неї одняли сина одинака й у москалі на цілий вік одда-

ли. Тут поет осуджує жорстокий суспільний лад, чуже панування над народом і знову вона, мати:

„Скалічені старі руки
До Бога здіймала,
Свою долю проклинала
Сина вимовляла.
Та од жалю одходила
І мовчки журилась
Та на шлях той на далекий
Крізь сльози дивилась, —
І день, і ніч дивилася
Та й стала питати:
„Чи не чув хто, чи не бачив
Москаля-солдата,
Мого сина?"...

Подібна до неї й поема „Відьма" жертва панської сваволі, у якої однято двоє дітей сина й дочку і не мігши пережити з ними розлуки, вона божеволіє та мандруючи по Україні шукає загублених діток.

„Кого ж годуєте-єсте?
Кого ви спати кладете?
Кого колишете вночі?
Лягаючи і встаючи,
За кого молитесь? Ох, діти!
І відьма тяжко заридала.
Цигани мовчки дивувались,
Поки поснули дехто впав,
Вона ж не спала, не журилась,
Сиділа, ноги устромила
В гарячий попіл. Виступав
Щербатий місяць з-за могили"...

Та зі всіх матерів, які проходять в різних постаттях в низці творів Шевченка найбільше імпозантно виступає мати Алкида в поемі „Неофіти". Це матір сина ідеаліста, який бачучи довкола кривду і сваволю стає одним з оборонців покривджених, пристає до групи християн і стає одним з провідників нової правди на землі: Мати його довший час не розуміє сина, лише любов її велика водить її тими дорогами кудою возять нові патриції, прислужники Нерона її закованого сина:

„А ти на березі стояла,
Неначе темная скала,
Дивилась, слухала, ридала
І „алілуя" подала
За матерями.
Забрязкали тяжкі окови
На неофітах; а твій син
Єдиний твій апостол новий,
Перехристившись возгласив:
— Молітесь, братія, молітесь
За ката лютого! Його
В своїх молитвах пом'яніте,
Перед гординею ж його,
Брати мої не поклонітесь!
Молитва Богові!"...

Мати Алкида стає свідком, коли сина її виводять на позорище на арену в Колізею.

„На третій день і їх в кайданах
Сторожа з голими мечами
Гуртом в різницю привела,
Арена звірем заревла:
Апостол син твій на арену
Псалом співаючи ступив, —
І п'яний кесар мов скажений,
Зареготавсь. І леопард
Із ями вискочив на сцену
Ступив, зирнув і полилась
Святая кров по Колізею
Неначе громом пронеслась
І стихла Буря"...

Матір Алкида не видержує страшного образу смерті сина, умліває і щойно геть пізніше вночі приходить до себе. Вона зрозуміла велике завдання свого сина. І поет ось цим образом творить новий тип української матері:

„І ти заплакала тоді,
Ти страшно тяжко заридала
І помолилась перший раз
Новому Богові і спас
Тебе розп'ятий Син Марії".

І тут Шевченко надає новітній матері українці ролю вихователькі і провідниці цілої нації:

„Молю, ридаючи: пошли,
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило
І по Україні понеслось
І на Україні світилось —
Те слово чистеє"...

Немає нічого, що було б так тяжко стерпіти людині, як повне безділля, без пристрасти, без заняття, без розваги, без журби. Бо тоді людина відчуває, яке вона ніщо, відчуває своє відокремлення ,свою невистачальність, залежність, свою неспроможність, свою порожнечу.

Паскаль

Погляньте на наліпку вашого журнала, там є зазначено м. і рік доки заплачена ваша передплата. Журнал „Промінь" ще дуже молодий і післяплатників не в силі вдержати на своїх плечах. Перешліть свою передплату негайно і тим поможете йому зростати в силу і міцніти.

Савеля Стечишин

Мої спомини про Харитю Кононенко

Спомини Тетяни Шевчук про Харитю Кононенко в минулому числі „Променя" відсвіжили в моїй пам'яті згадки про цю заслужену українську діячку, що в часі другої світової війни згинула героїчною смертю з рук німецького наїздника. Перебування в Канаді сл. п. д-р Хариті Кононенко було дуже коротке, але пам'ять про неї остається живою.

Як це сталося, що молода, освічена наддніпрянка вибралася до далекої, малознаної і чужої їй Канади та до півтора року назад повернулася до Европи? По втраті Української Народньої Республіки після першої світової війни поважне число учасників Визвольних Змагань, політичних і громадських діячів та науковців, переважно з Наддніпрянщини, виїхало до Чехословаччини, де умови життя були сприятливі. Між ними була молода Харитя Кононенко разом із своєю найближчою рідною — дядьком проф. Вілінським і рідною тіткою Валерією О,Коннор-Вілінською. Харитя народилася 1901 року і походила із шляхетського роду О,Коннор, предки якого були ірляндці.

Окупація України комуністами викликала жах серед української спільноти в Канаді і поглибила національні почуття. Вже тоді почався в Канаді рух спонзорувати з Европи українських утікачів. Так і Харитя прибула до Канади за стараннням українського фармера, Йосифа Сікорського з Фиш Крік, Саск. Але життя на фармі не вдоволяло освіченої амбітної дівчини. Знову брак знання англійської мови ставило свої перешкоди розпростерти крила до дальших університетських студій, про які вона мріяла. В короткому часі Харитя Кононенко виїхала до Йорктону на посаду учительки Рідної Школи і там перебула кілька місяців. Довідавшись про виховний Інститут ім. П. Могили в Саскатуні, якого слава блестіла ясним світлом, вона вибралася до Саскатуну.

Мої спомини про Харитю Кононенко починаються від її приїзду до Інституту восени 1924 року. Харитя нас всіх цікавила, бо ж це була перша ластівка з Наддніпрянщини, з самого серця України, а до того ще й очевидець Визвольних Змагань. Дівчина інтелігентна, освічена ,культурна, начитана. Таких в Інституті було потрібно. Це добре розумів мій чоловік, який тоді був ректором цього Інституту. За час свого ректорування він завжди сприяв старокрайовим студентам, вважаючи, що їх перебування в Інституті додатньо впливає на закріплення національного духа між молодим студенством. Тому й він радів приїздом Хариті Кононенко. Але рівночасно виникала поважна проблема. Хто ж буде за неї платити за харч і помешкання? Над цим питанням гриз собі голову мій чоловік. Фінансове положення Інституту в той час було заслабе і не дозволяло на безплатне приміщення. Заходила потреба придумати для Хариті якусь працю, якісь обов'язки в Інституті, щоб оправдати її безплатне перебування. Отож він призначив їй викладати на курсах українознавства, що тоді відбувалися кожного дня перед вечерою і по вечері, хоч за виклади нікому не платили, а далі поручено їй наглядати над дівчатами приблизно в характері настоятельки. Інститут ніколи не мав офіційної настоятельки, бо цю ролю безплатно виконувала дружина кожночасного ректора, а крім неї призначувано одну із студенток на „манітора", обов'язком якої було задержувати спокій у призначених годинах. Того року обставини складалися сприятливо, бо я учителювала недалеко Саскатуну і приїздила додому на кінці тижня, тому й заходила потреба комусь наглядати над дівчатами. Харитя радо прийняла свої обов'язки, а в додатку вона ще й провадила місцеву рідну школу, з чого мала невеликий дохід на свої особисті потреби. Вечорами вона вчащала на курси англійської мови в Y.W.C.A. Харитею зацікавилися провідні англічанки в Y.W.C.A. і запрошували до своїх домів на гу-

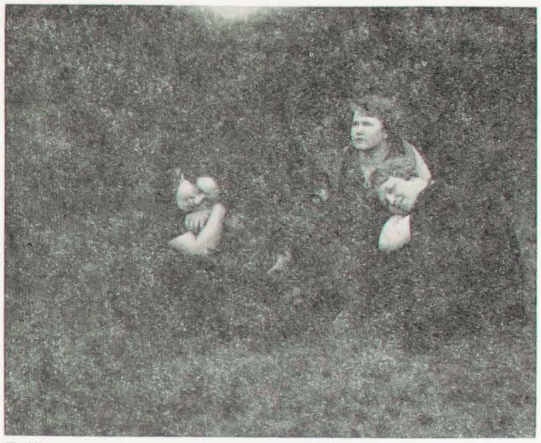

Трійка друзів на лоні природи. Зліва направо — Савеля Стечишин, Тетятяна Шевчук Кройтор і Харитя Кононенко.

тірку. В короткому часі вона досить добре опанувала англійську мову і давала собі раду в розмові.

В інститутському співжитті із студенством Харитя показалася додатньою силою. Чи то у вузькому колі, чи на сесіях студентського кружка вона вміла твердо обстоювати свої погляди, але робила це так помірковано й толерантно, що не викликала до себе негодування, а тільки побуджувала свіжі думки. Вона блискуче видержувала в дискусіях з тодішніми бурсацькими асами, як Д. Янда, О. Івах, І. Данильчук, М. Гринюк, М. Чорнейко, В. Сарчук, А. Павлик, А. Орищак, Е. Вавринюк, П. Лазарович, П. і Т. Кройторі та іншими. На її прикладах широкого обізнання з різними справами, самопевности, відваги й толерантности взорувалися тодішні студентки, між якими були — Д. Канашевич, А. Райчиба, А. Гишка, А. Чепесюк, М. Ілюк, С. Калинчук, С. Вавринюк, А. Марковська, А. Хонько та інші. Сьогодні вони є провідними громадськими діячками. Вона не раз розповідала студентам про комуністичні страхіття, визвольні змагання, а зокрема боліла невинними жертвами Базару й Крут. Від Хариті студенти навчилися немало наддніпрянських пісень, щедрівок і колядок. Я особливо була захоплена колядкою „Добрий вечір тобі, пане господарю", бо ніколи перед тим її не чула, хоч знала дуже багато галицьких колядок, що я їх вивчила ще малою в старім краю.

Вдачею Харитя була весела, приступна і до всіх лагідна, навіть до дітей. Нашого маленького синка, якому було тоді два рочки, вона по-материнськи приласкавила і все знаходила час розказати йому казку. Не раз він їй докучав — „Ненко (так її називав), розкажи байку про діда і бабу та про курочку рябу". Вона мене просто чарувала своїми чудовими дитячими казками, про які я ніколи перед тим не чула, бо дитяча література в той час у нас майже не існувала. Засвоєні від неї казки придалися мені для наших трьох дітей. Не раз приходилося їх повторювати дітям аж до нудоти, так їх любили. Я тоді дружила з Тетяною Шевчук Кройтор, яка перебувала в Інституті разом із своїм чоловіком. Познайомившись ближче з Харитею, ми створили дружню трійку і говорили між собою через „ти".

Харитя мала повний полтавський народний стрій, яким дуже гордилася, бо, як вона казала, це була старовинна родинна пам'ятка ще від прабабуні. Мене її стрій зацікавив, а зокрема ніжне мереживо на рукавах, чого я перед тим ніколи не бачила. Плахта в неї була тонка, претонка і гармонійна барвами. Я вперше бачила полтавський стрій на концерті Капелі А. Кошиця 1923 року у Вінніпеґу, але це було здалека, а тут в руках живий зразок і можна було приглянутись кожній подробиці. Мене цікавило українське народне мистецтво і вже від кількох років я старалася його пропаґувати між студентками Інституту. Просила я Харитю відпродати мені свій стрій, але вона навіть не хотіла слухати. Занадто була це цінна для неї пам'ятка, щоб легкодушно за гроші її збуватися.

В Саскатуні зорганізувалося жіноче товариство ім. О. Кобилянської 1923 року, якого я була головою, а Тетяна секретаркою. На зразках цього товариства почали організуватися українки в інших місцевостях. Уже тоді ми у вужчих колах в Інституті поважно обговорювали потребу центрального проводу, щоб об'єднати існуючі товариства та покерувати їх працею. Приїхавши до Саскатуну, Харитя вже застала організаційне життя в повному вирі, до якого вона прилучилася цілою душею і була в ньому поважною додатковою силою. 1925 року її вибрано на голову, а мене на секретарку. Того року вона виголосила дві змістовні доповіді, якими підбадьорила жіноцтво до громадської праці. Говорила вона про працю жінок при Центральній Раді і про Українську Жіночу Раду. Маючи особисті зв'язки з провідними українками на еміґрації в Чехії, до неї, як голови нашого товариства, вдалася Софія Русова, голова Української Жіночої Ради з проханням допомогти фінансово українській деле ґації взяти участь у Світовому Конґресі Міжнародньої Жіночої Ради у Вашинґтоні. Через Харитю наше товариство перший раз виступило на ширшу арену, заініціювавши збіркову акцію по Канаді. Саме ця подія ще більше підкреслила потребу центральної жіночої організації, що й остаточно зреалізовано, але аж у 1926 році, коли на з'їзді в Саскатуні заіснував Союз Українок Канади.

Перебування Хариті в Саскатуні було дуже коротке. Канадійські умови життя їй не сприяли. Весною 1925 року вона рішилася виїхати назад до Чехії і там продовжувати студії. Здається мені, хоч я не є певна, вона отримала стипендію, яку тоді уряд Чехословаччини давав потребуючим українським студентам. Знаю, що вона клопоталася про стипендію. І так ми з жалем розпрощалися з Харитею.

Відвідуючи рідний край 1928 року, ми з чоловіком спинилися на кілька днів у Подєбрадах у Чехословаччині, відшукали Харитю і приємно

провели з нею час. Саме того тижня вона закінчила студії в Українському Вільному Університеті в Празі і отримала докторат економіки і прав та збиралася їхати на Закарпаття, де її тітка перебувала на вакаціях. Її дядько, проф. Вілінський був тоді в Подебрадах, і з ним ми познайомились. В товаристві Хариті ми оглядали Українську Господарську Академію, знайомилися із студентами, науковцями та професорським персоналом, між яким був вродливий, тоді ще молодий, кубанець проф. В. Іванис, що тепер перебуває в Торонті.

Про дальше життя Хариті я довідалася вже з часописних новинок. Працювала вона декілька років на Закарпатті, а 1934 року переїхала до Галичини, де включилася до праці в Союзі Українок. Пізніше перейшла до Сільського Господаря як організаторка сільського жіноцтва. Друга світова війна перервала працю. В часі німецької окупації Харитя виїхала на Волинь до Рівного.

Умови життя під німцями були суворі — переслідування, тюрми, катування, масові розстріли. Німці ув'язнили Харитю, а в жовтні 1943 року розстріляли її разом із багатьма іншими невинними українськими жертвами. Перед самим розстрілом Харитя по-мужньому закомандувала до засуджених голосно і гордо співати „Ще не вмерла Україна". І так із національним гимном на устах віддала вона Україні, яку любила понад усе, свою останню жертву — своє молоде життя.

Т. Шевченко

І ДОСІ СНИТЬСЯ: ПІД ГОРОЮ

І досі сниться: під горою,
Між вербами, та над водою
Біленька хаточка стоїть,
Неначе й досі. Сивий дід
Сидить під хатою і бавить
Хороше та кучеряве
Своє маленькеє внуча.
І досі сниться: вийшла з хати
Веселая дитини мати
Цілує діда і дитя —
Аж тричі весело цілує
Прийма на руки і годує,
І спать несе; а дід сидить,
І усміхнувшись собі тихо,
Та й думає: минуло лихо.
І так поміг Господь дожить
До радости. Старий читає
Перехрестившись „Отченаш".
Крізь верби сонечко сіяє
І тихо гасне... День погас, —
І все спочило. Сивий в хату
Й собі пішов опочивати.

Анна Спріс
Фото Канадійська Сцена.

НОВЕ НАЗНАЧЕННЯ

Анна Спірс з Вінніпеґу, одинока жінка, яку недавно іменував преміер Канади Джан Діфенбейкер на пост члена Канадійської Ради Продуктивности.

Канадійська Рада Продуктивности служить, як діюча сила для збільшення розпорядків і оздоровлення економічного стану Канади. Її завдання є координувати пляни і заходи торговельних підприємств, робітництва й урядових установ у багатьох різних економічних ділянках.

Панна Спірс це ділова людина і вона очолює підприємство своєї родини, одно з перших у західній Канаді. В громадській службі вона набула досвіду, коли працювала в ділянці адміністрування харчів у Воєнній Раді Цін і Торгівлі, а згодом у департаменті здоров'я і суспільної опіки. **Канадійська Сцена**

Основні моменти у вихованні дітей

Якщо б досвід можна було повністю передати наступним поколінням, то світ ішов би стомилевими кроками вперед. А так кожна одиниця чи ґенерація мусять здобутий досвід попередниками перевірювати „на власній шкірі". Тому й виникають конфлікти між ґенераціями, тобто між старшими, які в найкращій вірі хочуть передати свій досвід наступному поколінню, і молодшими, які з недовір'ям ставляться до всього, чого самі не переживуть.

Дрібна, незамітна подія залишилася для мене дороговказом у моїх складних ситуаціях виховання дітей. Коли моя перша дитина, ще немовлятко, проспала наступну чергу кормлення, то досвідчена бабуня звернула мені увагу, що дитина не сміє втратити ні о д н і є ї черги своєї їжі, бо це від'ємно відіб'ється на її здоров'ї. Це мене заставило глибше призадуматися над дрібними, але важливими деталями, що складаються на цілість життя дитини — і формують не лише її фізичний, але й духовий стан. І по сьогодні кожний занедбаний обов'язок у піклуванні та вихованні дітей залишає в мене викиди сумління.

Незамітні слова з досвіду бабуні усвідомили мені серйозність двох моментів у вихованні дитини: точности й відповідальности.

Коли я приїхала до Канади й в домі моїх гостинних „спонзорів" почула домінуючий звук англійської мови, то запитала, чому діти не говорять рідною мовою. Мені відповіли: „До нас, тобто до батьків, вони говорять по-українськи, тільки між собою розмовляють англійською мовою. Зрештою, почекайте — піде ваша дитина до школи, тоді й вона не захоче говорити українською мовою".

Це перше враження з мого перебування у Канаді держить мене в безперервному напруженні. Справді, до мене дитина говорить тільки рідною мовою. Але рівночасно я невпинно та послідовно спрямовую і дитячі розмови в хаті на українську мову. Мені здається, що саме перше враження, винесене з піонерської хати, допомогло мені привчити дітей свобідно всюди говорити рідною мовою. І коли не раз закрадається зневіра й опадають мені у безсиллю руки, тоді досвід моїх попередників додає мені сил витримати в завзяттю, не занедбати ні однієї хвилини й нагоди, щоб звернути дітям увагу говорити зі собою українською мовою.

Але тільки до якогось часу родинний дім має вирішальний вплив на виховання дитини. З ростом дитини зростає і вплив на її виховання середовища — школи й суспільности. Батьки доглядають, щоб дитина точно виконувала свої обов'язки, контролюють досягнення дитини. Мати залишається допоміжним і контрольним чинником, а основну ролю грає вже середовище.

Дітям і молоді треба створити рідне середовище. Українське організоване жіноцтво не занедбує ні однієї нагоди, щоб наші діти теж поза батьківським домом жили у своєму — рідному оточенні. Церква, садочки, рідні школи, Курси українознавства, молодіжні організації, активна й пасивна участь в наших імпрезах — це ті шляхи й засоби, що формують характер і національну свідомість наших дітей.

Хто не використає цих надбань української спільноти для виховання своїх дітей, той відчужить їх від рідного народу.

Мати, батьківський дім і суспільність дають дитині фундаментальні вартості української традиції і спрямовують її на шлях творчого життя для народу й батьківщини.

М. Б.

„Гомін України"

Леся Українка

(З ГАЇНЕ)

Стояв на чатах я в війні за волю
аж тридцять літ забутим вартовим.
Боровся без надії, гинув з болю;
я знав — не вийду з боїська живим.

Як день, так ніч я чатував. Не спалось
мені, як товариству по шатрах,
а ледве трошки і мені дрімалось, —
вони схропнуть — і знов я на ногах!

Нудьга бере було вночі на варті
та й страх (не знають страху лиш дурні),
щоб те розбити, зло зривав я в жарті:
і свист і глум були мої пісні.

Було не сплю та зброю все готую,
Ось тільки йде який мирзенний шпиг —
Гарячим оловом так влучно почастую,
що звалиться поганець миттю з ніг.

Та часом... треба щиро говорити. . .
Поганець був до бою теж готов
і бив незгірш... Ох, ніде правди діти!
Я весь поранений... я трачу кров...

Впав вартовий! На рани знемагає. . .
Один упав, то другі прийдуть в час. . .
Я не подоланий... глянь, зброя сяє...
Це тільки серце розірвалось враз.

Ольга Войценко

АМІТА МАЛІК - „ПРАВДИВА" ЖІНКА

Познайомившись з Амітою Малік, журналісткою з Ню Дельгі, Індії, мимоволі пригадалася стаття, на яку я натрапила недавно, працюючи над „Літописом Українського Життя в Канаді", про вагу й потребу вищої освіти жінок. В статті подано приклади страт, коли справу вищої освіти жінок легковажиться, й зясовано користі із осягненням знання. Автор статті закінчує її прекрасним висновком:

„Колиж просвіта мов чиста вода обмиває душу нашу з темноти, коли нас покріпляє та додає сили в борбі з життєм, коли мов сонце ясне просвічує наші днї, нашу буденщину — то чомуж жінка не має зачерпнути сеї цїлющої води, чому вона не має огріти ся сим животворним сонцем, щоби стати висшою умом, гарнїйшою на душі, ліпшою в щоденнім житю — стати правдивою жінкою." („У. Г." чис. 27, 1918 р.).

І от стрінувши пані Малік, побувши в її цікавому товаристві, пізнавши її бистроумність, високу інтеліґентність, начитаність і добре поінформованість в прерізних справах від світових та політичних проблем до звичайних господарсько-домашніх справ, а при цьому задержуючи прекрасну, ніжну й чулу жіночу душу ми побачили зразок того, що автор вище згаданої статті ще з-перед 40 років тому мав на увазі, закликаючи жінок до освіти й тим самим стати „правдивою" жінкою.

***

Пані Малік приїхала з Індії до Канади, як степендіянтка Канадійського Жіночого Пресового Клюбу й міжнародньої організації ЮНЕСКО. Ціль її приїзду — пізнати ближче Канаду, як країну, її населення, познайомитися з способами життя тут, збагнути духовість нації в цілості й т. д. При цьому пані Малік мала інформувати канадійців про Індію, про спосіб життя там, про їхню культуру і т. д. Місію свою вона здійснює різними способами: через особисті зустрічі й побачення, через публічні виступи, промовами через радіо, виступами на телевізії, як також друкованим словом. Багато її статтей появилися в різних канадійських часописах і періодиках.

Пані Малік, не тільки, що має велике замилування до своєї праці — журналістики, але це є професія, з якої вона дуже горда, тимбільше, що такі світочі Індії, як Ґанді був журналістом і редактором до останніх днів свого життя й теперішній його наслідник Негру є видавцем газет. Її чоловік також по професії журналіст, хоч зараз він на позиції директора радієвої станції в Ню Дельгі.

Amita Malik
Фото Канадійська Сцена.

Побут в Канаді й зустріч з канадійцями дали її можливість переконатися, як мало канадійці знають про Індію, не тільки про її минуле, але й про її сучасний стан. Як мало знають вони про її культуру, її мистецтво й духовість взагалі. Дуже часто її засипають питаннями (й то журналісти, радіо-коментатори і так далі) на такі звичайні елементарні речі, що стає їй сумно, на згадку про непоінформованість і несвідомість канадійців в цих справах.

Дражнить її те, що тутешні часописи в згадках про Індію найчастіше підкреслюють нерозвиненість краю, убогість населення, про кастові різниці, при цьому перебільшують ситуацію або не представляють справу в правдивім світлі.

Не згадують вони, що може в сьогоднішнім понятті поступу й розвитку техніки й індустрії Індія не є на вершинах, але в цьому напрямі во-

на працює й поступає. А щоб забезпечити себе від драстичних економічних наслідків в процесі переходу з ручного виробництва до модерно-змеханізованого, існує дуже добрий плян співдіяння одного з другим. І хоч Індія не може сьогодні ще економічно рівнятися з деякими країнами, не треба забувати про багатство її культури, яка на висоті й яка сягає до непам'ятних часів, бо ще в добі розквіту Греції, Індія пильно слідкувала за її драматичною штукою й ще в тих часах були культурні зв'язки та виміни одної країни з другою.

Пані Малік була здивована нашими інформативними підручниками про Індію, якими послуговується переважно шкільна молодь в Канаді, які є щонайменше 40 років поза часом. Дуже гостро скритикувала журналістів деяких періодиків, які відбувають перелетні, кількаденні подорожі до Індії, а опісля сенсаційно описують про зовсім нереальні речі з життя краю, висвітлюючи ізольовані випадки жебрацтва, бідаків, чи заклиначів вужів.

Керівні органи держави роблять все, що можливо, щоб піднести рівень життя, як економічно, так і освітою. Неграмотність поступово зникає й можливість набути знання досягає найдальших закутин краю.

В Індії говорять 884 мовами й діялектами, але чотирнадцять мов уважають офіційними. Тепер прямують до заведення одної офіційної мови, а нею має бути Гінді. Англійську мову будуть далі навчати в школах, як одну з інтернаціональних мов.

Жінки в Індії є на рівних правах з чоловіками в різних відтинках життя і займають високі позиції, як в науці, так і в політиці, індустрії і т. д. В цьому напрямі зовсім немає дискримінації супроти жінок і вони дістають ту саму платню за ту саму роботу, як і чоловіки. Жінки в Індії, хоч зовсім земансиповані, проте вони зберегли всю красу своєї жіночости. Вони далі одягаються в свій традиційно-національний одяг — „сарі". В цьому напрямі вони не оглядаються на своїх посестер в західнім світі. Для них найновіші моди не мають найменшого значення, вони ними не цікавляться. В розмові з пані Малік на цю тему, вона сказала, що їх одяг, є символом жіночості й вони зовсім не думають його занехати. Дальше сказала пані Малік, що чим старший їхній „сарі", тимбільше вони його цінять; наприклад, в неї є один одяг, якому поверх сто років. Також брилянти в них передаються з роду в рід, і вони дуже горді цією спадщиною.

Так вкоротці про справи, які були порушені на пресовій конференції з пані Малік у Вінніпезі.

***

Знаючи, що Вінніпеґ є центром багатьох етнічних груп, пані Малік, ще перед приїздом до Вінніпеґу виявила бажання стрінутися з українцями й побачити дещо з їх культурного багатства. Передовсім її цікавили ті речі, що ми продовжуємо творити тут, а не тільки зберігаємо як зразок минулого. На жаль, через деякі причини (незалежні від нас) не можна було зарядити зустріч з громадянством на більшу скалю, проте нам здається, вона побачила, те, що хотіла. Вона відвідала Осередок Культури й Освіти в Вінніпезі, де мала можливість оглянути бібліотеку, архів і музейну колекцію, як також картини й скульптуру наших мистців.

Вона була здивована великою видавничою продукцією українців цього континенту.

Пані Малік була рада побачити й почути про зусилля українських жінок в Канаді в продовженні ручного виробництва тут, й сказала, що була б велика страта для нас і Канади взагалі, коли б ця ділянка нашої культури затратилася.

Пані Малік відвідала також редакції „Український Голос" і „Промінь" де познайомилася з редакторами й з адміністраційним персоналом. Пізніше при обіді, ми мали можливість на довшу розмову про українську проблематику взагалі. Це, здається, була перша зустріч пані Малік з українцями взагалі.

***

Наступного дня по цій зустрічі відлетіла чергова депеша пані Малік для поміщення в її періодичному виданні в Ню Дельгі про її побут у Вінніпезі, а в тому і про її побут в оточенні представників української громади.

Найкращі побажання для світлого „Променя"
бажає
KRIPPS PHARMACY LTD.
KRIPPS VETERINARY LABORATORIES
SUB POST OFFICE
STEPHEN KRIPPS, President
Pharm. Chem., Sr. Lab. Tech.
Res. KE 6439-L
994 Granville St. VANCOUVER, B. C.

Тарас Шевченко

НАЙМИЧКА

(Продовження)

Такі розмови повторювалися часто в господаря з господинею. Вони дивувалися, чому Лукія завжди така задумана, та їм, простодушним, і на думку не спадала справжня причина цієї задумливости. Вони собі гадали, що її лагідність із безталання й походить. Про рід її та плем'я вони наче боялися здіймати мову, інстинктовно розуміючи, що нещасливу людину не слід і розпитувати про її колишнє щастя.

Низько кланяюсь вам, прості, невчені люди! Своїми розпитками ви примусили б її брехати, себто подвійно страждати, бо не така її вдача була, щоб на сердечній сповіді небилиці вигадувати. Вона була справжня проста, розумна й прекрасна дитина природи. Всім своїм чистим серцем покохала вона старшину-улана за його красу, за мову ласкаву. А коли він, награвшися нею, кинув її, як дитина кидає ляльку, то вона, нерозумна, тільки заплакала й довго — ще й досі — не може збагнути, як може людина присягатись, а потім збрехати. Її проста, непорочна душа не могла цього зрозуміти, автім для людей більш-менш цивілізованих це річ звичайна, — так, як узяти що та не повернути.

На Різдвяні свята господарі поїхали на село відвідати своїх знайомих, а між ними й пан-отця Нила, отця диякона й увесь причет церковний. Лукія зосталася вдома сама. (Челядь теж пішла в село на музики, крім старого наймита Сави, що днював і ночував у загороді з волами). Вона була щаслива до краю, бо була сама з своїм щасливим сином! Випровадивши господарів і зачинивши за ними ворота, вона перш за все уважно оглянула весь двір, потім увійшла до хати й засунула засувом двері. Марко саме спав; вона підійшла до його колиски, підняла ряденце й дивилася на нього, аж доки він не прокинувся. Потім узяла дитину на руки й ніжно-ніжно поцілувала. Дитина, немов розуміючи, що її цілує рідна мати, обвила її суху шию своїми пухкими рученятами. Потім вона взяла одною рукою килим із скрині, розстелила його на підлозі, посадовила на килим Марка й, одступивши від нього кроків зо два, плакала й усміхалася до своєї прекрасної дитини; потім сіла на килим і взяла Марка на руки, ніжно пригортаючи до грудей своїх.

Яка вона в ту мить була прекрасна, яка щаслива! Яка чудова, врочиста радість пройшла тоді цілу її істоту! Коли б саме тої хвилини на неї міг би глянути її спокусник, він би впав перед нею навколішки й молився, як перед святою! Ні, його зчерствілій, брудній душі почуття таке недосяжне!

Довго вона бавилася з Марком, підіймала його над головою, становила на підлозі на ноги, знов підіймала й знов становила, розмовляла з ним, сміялася, цілувала його, плакала й знову сміялася; одно слова, гралася з ним, мов семилітня дівчина, співала йому пісень, казки оповідала, звала його всіма здрібнілими пестливими іменами, а дитина, наче спочувала радості своєї щасливої матері, бо за цілий день ні разу не заплакала.

Та яке ж воно було в р о д л и в е! Великі карі оченята блищали, як алмази, і були дуже подібні до очей його прекрасної матері; їх одтінювали чорні довгі вії, й це надавало їм якогось недитячого виразу.

Лукія не помітила, як і вечір надійшов. Що його робить? Треба вечерять варити, а Марко про колиску й не думає: розгулявся так, що його й до ночі не покладеш спати! Хоч би хто з села швидше вертався, а то приїдуть господарі, — що вони скажуть? Подумають, що вона цілий день і цілий вечір проспала! Аж ось заскрипіли ворота, і до двору вїхали господарі.

Лукія відчинила їм двері, жаліючись на Марка, що не дає їй у печі затопити.

— Що ж він робить, усе плаче? — спитала Марта.

— Де там плаче! За цілий день хоч би скривився, все пустує.

— Ой, ти, волоцюго, волоцюго! — промовила Марта, підходячи до Марка. — Та ти йому ще й килим послала?

— Коли ж не лежить у колисці, все на руки проситься.

— Бач, який непосидющий! Стривай, ось я тобі дам!...

Скинувши кожуха й свитку, Марта взяла Марка на руки й сунула йому в руку позолочений медяник, гостинець пан-отця Нила.

Лукія заходилася топити піч. За кілька хвилин увійшов до хати й Яким, збиваючи гарапником сніг із нової смушевої шапки.

— Добрий вечір! — привітався він, входячи до хати.

— Добрий вечір! — відповіла Лукія.

— От ми, дякувати Богу, й додому верну-

лися, — сказав він, перехрестившись. — А що наш хазяїн удома поробляє? Мабуть, ради свята плаче?

— Де там плаче! Цілий день спокою бідній Лукії не дає; цілісінький день пустує та й пустує.

— Ой, ти, гайдамако! Глянь, як він обома рученятами медяника загарбав!

І, поклавши на стіл клуночок, Яким скидаючи свиту й кожуха, почав ніби сам до себе:

— Горе мені з отією матушкою Лікерією! На дорогу таки та й на дорогу! От тобі й надорожився! А тут іще й дияконіха та й титарка із своєю сливянкою. Ну, що ти з ними маєш робити? Збили з пантелику, окаянні, та й годі! Лукіє! Покинь ти до дідька свою піч! Іди лишень сюди!

— А що ж ви будете вечеряти, коли я піч покину? — сказала Лукія ,повернувшись до нього з рогачем у руках і всміхаючись.

— Не хочу я вечеряти сьогодні, та й завтра не схочу вечерять, і післязавтра... та й стара моя теж не хоче вечеряти... Правду кажу, Марто?

— Бач, який розумний! Добре, що сам ситий, то думає, що й усі ситі, а може бідна Лукія цілий день нічого не їла.

— Ну, ну, пішла вже! З тобою й пожартувати не можна.

—Гарні жарти вигадав!

— Та цур вам, варіть хоч три вечері разом, а я добре знаю, що вечеряти не буду!

— Ото завгорить! Нам більше зістанеться!

— Нехай вам зістанеться, — сказав Яким, сідаючи за стіл. — А засвіти-но, Лукіє, свічку.

Лукія засвітила свічку й поставила на стіл, а Яким, розв'язуючи клунок, тихенько заспівав:

„Та виріс я в наймитах в неволі,
Та не було долі ніколи,
Та гей!...
Ой виріс я в наймитах в дорозі,
При чужому возі в дорозі,
Та гей!...
Та чужії вози мажучи,
Та чужії воли пасучи,
Та гей!...

— Лукіє! Покинь ти там свою піч, — сказав він, розгортаючи велику червону хустку. — Візьми собі, дочко, моя безталаннице, візьми та носи на здоров'я! Ось на очіпок, а ось на юпку й на спідницю; візьми, дочко моя, та носи на здоров'я. Ходи ти в нас не так, як сирота, а так, як роменська міщанка, як нашого голови дочка. Це зносиш, друге куплю, бо ти в нас не наймичка, а хазяйка: ми із старою за твоїми плечима, як у Бога за дверима живемо.

— Візьми, візьми, Лукіє, — додала Марта, — візьми! Це ми для тебе в московських крамарів купили.

— Та навіщо ж ви купували таке добро? — сказала Лукія: тілько дарма гроші повитрачали!

— Не твої, дочко, гроші, — Божі: Бог дав, Бог і візьме, — відповів Яким, даючи їй гостинці. А Лукія, беручи їх, кланялась і крізь сльози говорила:

— Дякую, дякую вам, мої рідні, мої добродії!

— От так краще, — казав весело Яким. Ти Лукіє, послужи вже нам у нашій старості, а ми, дасть Бог, потроху з тобою обрахуємось. Бачиш, ми вже люди старі; Господь його знає, що з нами буде завтра, а в нас, сама бачиш, дитина мала, сама-самісінька. Ну, не дай Боже, моєї старої не стане... куди воно подінеться!

— Перехристися! Що ти там, як сич на коморі, віщуєш?

— А що ж! Усе в руці Божій!

Марта, кладучи Марка до колиски, тихо промовила:

— Не слухай його, Марку! Це він так од титаревої слив'янки.

— Що? — сказав протяжно Яким. — Як дам я тобі слив'янки, то знатимеш ти мене!

— Ой, уже й слова сказати не можна!

— Не можна!

І в хаті запанувала тиша; тілько Марта тихо-тихесенько приспівувала колисанку, позираючи на сердитого Якима.

Незабаром посходилася вся челядь; вечеря була готова; всі, крім Якима, посідали до столу в протилежній хаті, повечеряли й полягали спати. За хвилину все на хуторі спало. Не спав тільки старий Яким; він сидів у світлиці за столом, схиливши свою сіру голову на міцні, жилаві руки.

Довго сидів він мовчки, а потім заспівав ледве чутно:

„Ой воли мої та половії
Та чому ви не орете?"...

Доспівавши пісні, він заговорив сам до себе:

— Піду, неодмінно піду чумакувать! Та й справді, що я вдома висижу з цими бабами? Крім гріха, нічого! Не те в дорозі: товариство, степ, могили, міста, а по містах церкви Божі, базари, купецтво! Підходить до тебе бородай

пузатий: „По чому, каже, чумаче, риба, або сіль?" — „По тому й по тому, господа купець!" — „А менш не можна, братєц чумак? — „Ні, кажемо, господа купець!"— „Ну, якщо не можна, то нехай буде й так". І гребеш собі червінчики в гаман!

— Гей, чумакування, чумакування! Коли то я тебе забуду! Ні, годі! Піду таки чумакувати! Дай Боже, тілько літа діждати, а то я отут з бабами зовсім закисну!

Вставши з-за столу, він довго ще ходив по хаті, потім став перед образами, помолився Богу, узяв псалтиря й прочитав псалом: „Господь просвіщеніє моє, кого убоюся", а потім став роззуватися, приказуючи:

— От безталання! Нікому й чоботи стягти!

Роззувшись, він ізгасив свічку й ліг спати, читаючи з пам'яті молитву: „Да воскреснет Бог".

Одноманітно минула зима на хуторі. Прийшов великий піст; відговілися, піст проводили й Великодня святого діждалися. На святах, коли господарі поїхали до пан-отця Нила вгості, Лукія сам-на-сам із своїм сином удруге повторила ту саму сцену, що й на Різдв'яних святах, тільки що тепер вона вже вперше наділа нову спідницю й юпку, а голову пов'язала шовковою хусткою, — все це, як знаємо, були дарунки старого Якима.

Та пополудні зайшов на хутір угорець із різними „краплями".

Коли він постукав у вікно, то Лукія, що саме захопилась була розмовою з сином, трохи злякалася та зараз же стямилась, одсунула засув і впустила угорця до хати.

Угорець, звісно, був у капелюсі з широкими крисами та кулястим верхом, у широкій синій кереї, за плечима мав короб, у руках довгий ціпок, а сам із довгими вусами.

Лукія попросила його сісти на лаві, й він без церемонії так і зробив, спершу скинувши з плечей короба, а Лукія тимчасом поклала свого Марочка в колиску й закрила його ряденцем, боячись лихого ока. Потім вона повернулася до угорця й запитала його.

— Які ж у вас є ліки?

— Ліки? У мене всякії, різні єсть краплі: і на зуби, і на голова, і на рука, і на нога — всякії краплі єсть, тільки хорош фрау деньга буде не жалкувать! — сказав угорець, досить нахабно всміхаючись.

— Ну, гаразд; а чи є в тебе такий лік, щоб од усякої хворости дитині поміг?

— А як же! Від різної хвороби різні, всякі краплі єсть.

І він розкрив свій короб і почав показувати їй пляшечку за пляшечкою з різнобарвними рідинами.

— Оце від зуба, це — від голова, це — на пропасниця, це — на рука, це — на нога, це — як животик трохи не тее...

— А семибратньої крови не маєш? Вона сама від усіх хвороб помагає.

— Єсть, єсть! Знайду зараз.

І він скоро дістав із короба загорнену в папір семибратню кров. Це були невеличкі грудочки чогось скам'янілого, щось ніби дрібні скойки темнорожевої барви; а чому це звуть семибратньою кров'ю, того й самі угорці не знають.

— А що коштуватиме ота грудочка?

— Це — два карбованці й пів.

— Ой, Боже, мій! що ж мені робити? Я тільки три копи маю.

— Тільки одна карбованець і пів? Не можна, — трохи мало, хіба ще, хороший фрау, чарочку шпанс, розумієш — горілка, і трошки їсти.

—Добре ,і горілки дам, і їсти дам, уступіть тільки мені, ради Бога, за три копи.

— Добре, добре! Віддаю, — і він подав їй грудочку черівного ліку.

Вона взяла його побожно, загорнула в шматочок полотна й заховала за образи; потім дістала із скрині мідяні гроші, розплатилася з угорцем, самого його посадовила за стіл, дістала з мисника восьмикутну розмальовану пляшку з горілкою й поставила перед ним; поставила паску, холодне порося й пиріжки з сиром та із сметаною. Поставивши все якслід, поклала йому на коліна білий рушник, вишитий на краях червоною заполоччю, а сама відійшла до колиски.

Угорець, хоч і просив тільки трошки шпансу, проте випив дві чарки зразу одна по одній, а третю, — після першого шматка поросятини. З'ївши все, що було поставлено на столі, угорець чемно вклонився Лукії, потім попросив вогню, запалив свою порцелянову люльку з кривим чубуком і почав збиратися в дорогу. Поклавши короб на спину, керею на плечі, капелюх на голову та взявши ціпок у руки, він іще раз уклонився Лукії та й пішов із хати.

Лукія, випровадивши угорця за ворота, вернулася до хати, підійшла до колиски, відхилила ряденце й, побачивши, що Марко спить,

перехристила його й ледве доторкнулася губами до його почервонілої щічки, боячись розбудити його поцілунком.

— Тепер я, хвалить Бога, спокійна, — говорила вона до себе: тепер я добре знаю, що мій Марочко буде живий і здоровий; тепер я маю лік на всяку недугу, а за щастя його я вже певна: я виблагаю йому в Бога й вік довгий, і долю добру... Чи сказати йому колись, що я його рідна мати? чи ніколи не говорити?

І вона задумалась.

— Ні, не скажу, ніколи не скажу! Хіба перед смертю на сповіді покаюся, а то нікому в світі не скажу!

І з тим словом, вона прибрала з столу після угорця, підійшла до колиски, подивилася на сина, стала навколішки перед образами й, плачучи, молилася за життя та щастя улюбленого сина...

Сонце вже зайшло; челядь, співаючи, вернулася додому. Нарешті ворота відчинилися, й приїхали самі господарі.

— А ми, Лукіє, на дорозі угорця зустріли, — хвалилася Марта, входячи в хату, — і я в нього купила семибратньої крови для нашого Марочка: Бог його знає, а може що й трапиться коли, то в нас і лік буде.

— А що, він спить? — спитала вона, вже знизивши голос.

— Спить, — відповіла Лукія тихо: — І тут угорець був, і я також семибратньої крови купила.

— „Ой гоп по вечері,
Затуляйте, діти, двері,
А ти, стара, не журись
Та до мене прихились..."

Так приспівував веселий Яким, входячи до хати.

— Цить!... п'яний лобуре! — проговорила пошепки Марта, вказуючи на колиску.

Яким замовк і, нібито злякавшись, скинув шапку й почав христитися перед образами, потім мовчки роздягся й ліг на постіль.

— Ну, вже й той отець Савелій... а бодайже його!...

— Цить!... просичала Марта.

Яким замовк, поклав голову на подушку й скоро заснув. Незабаром за його слідом пішло й усе, що жило на хуторі.

Весна швидко розвивала зелені віті в Якимовім гаю; черешні ,вишні й усі овочеві дерева поверх зеленого листу вкрилися молочним, білим цвітом, а земля — різнобарвним рястом. Почалася робота в полі. Яким вирядив у дорогу своїх чумаків із пшеницею, та сам не пішов чумакувати: боявся, щоб не довелося покласти свої старі кості десь на чужині, в степу, при дорозі, як то часто трапляється з завзятими чумаками. Вирядивши чумаків, він із покорою взявся до пильної праці на своїй пасіці:

— Де вже мені тепер по дорогах вештатися та з купцями торгувати? Моє діло тепер — вертоград та бджілки Божії!... Нехай молоді чумакують!

І він мало не зовсім оселився на пасіці. Раз на день заходив до хати та й то, щоб тільки пообідати. Прибравши й упорядкувавши в пасіці все якслід, він, доки бджоли ще не роїлися, розгортав собі псалтир та й читав уголос, з ранку до ночі, від дошки до дошки; а коли вже язик втомиться, то береться дороблювати новий вулик, початий іще минулого літа, або латає стару сіру свиту. Іноді приходила до нього на пасіку стара Марта з Марком, і це було в його велике свято: виймав тоді стільник меду з кращого вулика й з усією ласкавістю частував дорогого гостя, тобто Марка.

З початком весни, Лукія з другою наймичкою невтомно копала за гаєм грядки під городину, а коли грядки були готові, й городина посіяна та посаджена, вона скопала дві грядки в гаю між деревами, посадовила квіти й щовечора їх поливала. Прийшло літо; настали жнива, прийшов і день Маркових уродин, що його знала одна тільки Лукія.

Того пам'ятного дня вона вдосвіта пішла до свого квітника, нарвала найкращих квіток, сплела з них вінок, тихесенько зайшла до хати, так що й Марта не почула, й поклала вінок на голівку сонному Маркові. Від дотику свіжих, вогких квіток дитина прокинулася і заплакала. Марта збудилась і побачила над колискою злякану Лукію.

— Нащо ти його збудила? — спиталася Марта.

— Я його не будила: воно само прокинулося; я тільки вінок йому принесла, бо воно сьогодні... — і вона ледве не проговорилась.

— Нащо йому твій вінок? Тільки дитину злякала! Візьми його та повісь перед Варварою великомученицею.

Лукія мовчки взяла вінок і повісила його перед образом.

Саме того дня було якесь велике церковне свято; вона позичила карбованець грошей у другої наймички і вперше за ввесь час попросилася в Марти піти на село. Вона прибралась

ВІДІЙШЛА ВИЗНАЧНА ГРОМАДЯНКА

Ще так недавно, бо тільки рік тому в червневім числі „Променя" ми з ентузіязмом оповідали про Ізабеллу Финлейсон, голову Канадійської Національної Жіночої Ради, про її активну працю та важливі обов'язки голови. Сьогодні її вже немає серед живих. Упокоїлась вона в Оттаві в місяці березні, полишивши глибокий жаль і почуття втрати не тільки серед близьких рідних, але й серед широких кругів канадійського суспільства.

Втрату її відчуло численне членство Канадійської Національної Жіночої Ради та її сфедеровані організації. Вона була відома далеко поза Канадою, через зв'язки й участь в Інтернаціональній Жіночій Раді. Минулого року вона була учасницею конґресу Інтернаціональної Жіночої Ради в Істамбулі. Це була її остання участь в цім широкім, історичного значення зібранні.

Це, мабуть вперше в історії К.Н.Ж.Р., що діючу голову організації прийшлось похоронити. На пості голови КНЖР Ізабелла Финлейсон вибула неповних два роки.

Ізабелла Финлейсон

у свою юпку й спідницю, пов'язала голову шовковою хусткою, подивилася в дзеркальце, що було вмазане в стіні, і з радощів аж почервоніла. Та й правду сказати, хоч вона й пролила багато сліз і натерпілася горя сердечного й тілесного, а все ще була кралею, все ще живо нагадувала вона ту заквітчану вінком із пшениці, ту щасливу царицю свята — Лукію.

Попрощавшись із Марком та Мартою, вона пішла на село.

Ще й у всі дзвони не дзвонили, як вона ввійшли до церкви; в церкві людей було чимало, і всі до єдиного помітили незнайому молодицю. Дівчата й хлопці пошепки одне в одного питали: „Чия це така гарна молодиця? Вона ж, ні на кого уваги не звертаючи, поставила перед місцевими образами по свічці й подала на часточку „о здравії младенця Марка".

Після Служби Божої найняла молебень „о здравії рабів Божих: Якима, Марти й младенця Марка". Пан-отець Нил дав їй проскуру й прохав зайти до нього пообідати.

Вона зайшла. Матушка Лікерія привітала її, як свою рідну; багато розпитувала про хуторян, особливо про Марка: чи прокололися в нього зубки, чи здоровий, чи великий він виріс і так далі.

По обіді Лукія попрощалася з пан-отцем Нилом та з матушкою й пішла на хутір.

На селі довго говорили про неї парубки та дівчата, та ніхто не довідався, хто вона й звідкіля.

Вернувшись на хутір, Лукія переказала поклон від батюшки та від матушки, проскурку поклала до завтра за образ, помилувалася на сонного Марка ,скинула з себе святочне вбрання, затопила піч у другій хаті й заходилася варити вечерю.

Отак минув перший рік Лукіїного перебування на хуторі. Так або майже так само минув без якихось пригод і другий рік, хіба тілько, що Марко почав виразно вимовляти слово „мама". Боже мій, як же ж усі тішилися! Його сердешного раз-у-раз примушували, мов папугу, вимовляти оте чарівне слово! За тиждень, чи за два старий Яким добився того, що Марко почав вимовляти слово „тато". Старий радів, як дитина; він уже хотів був починати вчити Марка грамоти, та, на превеликий його жаль, Марко не міг вимовити ні єдиної літери, а Марта щодня милила свому старому його сіру голову за те, що по-дурному мучить бідну дитину.

Ще під кінець того таки літа, якось у неділю, після обіду, сиділи вони втрьох за хатою й куштували червонобокі спасівські яблука, а Марко перед ними лазив собі по шпоришу. Коштуючи яблука, вони заслухалися Якима, що може в сотий раз розповідав їм, як, ідучи раз із Дону, з заднього воза колеса й люшню загубив. Заслухавшись вони й не бачать, що Марко, ставши на ніжки, дибає до них, простягнувши рученятка, та всміхаючись промовляє: мамо!

(Далі буде)

Рівень канадійського мистецтва сьогодні

Багато канадійців бувають надто критичні або навіть вибагливі відносно творів канадійських мистців у таких ділянках, як малярство, різбарство, архітектура, театр, музика, балет, тощо. Інші виявляють надмірний канадійський патріотизм і часто хвалять канадійські твори більше, ніж вони на це заслуговують. Подібний підхід піддає іншим виправдання, мовляв: канадійське мистецтво тому не має високого рівня, що Канада — це молода нація.

З уваги на це все справедлива оцінка культурного розвитку Канади на тлі світового рівня конечно потрібна і побажана. Таке завдання ставить собі Канадійська Мистецька Конференція, заплянована на початок травня ц. р. в Центрі О'Кіф у Торонті: від 3-го до 7-го травня. Понад 60 світової слави діячів культури візьмуть участь в оцінюванні канадійського вкладу в мистецтво. Серед них будуть такі відомі особи як, сер Джуліян Гакслі, який дава-тиме оцінку з суто наукової точки зору, Рассел Лайнс — редактор-управитель журнала „Гарперс", Ісаму Ноґучі — світової слави скульптор, артисти Жак де Тоннакур і Б. С. Біннінґ, письменники — Морлі Каляган і Мордекай Ріхлер. Конференцію організовують тридцять канадійських культурних організацій, з яких багато є членами Канадійської Мистецької Ради; фонди на цю конференцію забезпечила „Канадійська Рада", давши на це 3,000 долярів.

Панує переконання, що в більшості ділянок мистецтва рівень канадійських творів високий. Досягнення, що їх здобули в широкому світі канадійські музики, та міжнародній успіх Стратфордського Шекспірівського Фестивалю є наочним доказом рівня мистецтва Канади як зрілої нації в мистецькому відношенні.

Однак головним завданням Мистецької Конференції у Торонті буде звернути увагу канадійців не лише на рівень канадійських культурних досягнень, але й також на потребу давати підтримку дальшому розвиткові цих культурних надбань. Канадійські мистці напевно скористають матеріяльно в результаті того більш масового зацікавлення їхніми творами, що важливіше, в Канаді витвориться культурна атмосфера, яка збільшить попит на книжку, збільшить зацікавлення театром, балетом, концертами. Очевидно, з розширенням попиту на ці додаткові продукти цивілізованого життя ці мистецькі твори та заходи будуть доступні широким масам жителів Канади.

В редакційній статті газети „Файненшіел Пост" це відмічено дуже влучно: „Культура потребує не так замовлень, як споживачів; цебто людей, які хочуть читати книжки, бачити сценічні постановки, слухати музику, й які готові заплатити за це. . . Цього саме бракує в Канаді канадійському мистецтву — громадян, які голосували б за культурою не так підносячи руку на засіданнях комітетів, як радше даючи готівку при касовій конторі (за мистецькі твори)..." **„Канадійська Сцена"**

ЖІНКА І ДАМА

Є щось із „вічно жіночого" в жалях, що з часом чоловіки перестають бути такими лицарями чи джентлменами, якими були в часі залицяння.

В одному з німецьких журналів знаходимо дотепне пояснення: „Подружжя справді заключаються в небі, але споживаються на землі! Це незмінний закон нашого життя! Тому молодий чоловік після першого обіду, приготовленого його молодою дружиною заявляє: „Кохана, всі французькі кухарі, разом узяті, не здобулися на таке меню. А під час сотого обіду той самий чоловік муркоче собі під носом: „Смішно, але колись люди значно краще розумілися на їжі. Коли думаю про маму..."

І тому також вперше пішовши до роботи після пошлюбної подорожі, чоловік розпромінений щастям спішить додому, заглядає в дзеркало, чи причіска і ковнірець у порядку, і не має іншого бажання як тепло погомоніти з дружиною! А в сотий вечір він приходить насуплений, зриває краватку, кидає блюзу в кут, а сам кидається в крісло і вуркотить: „Де ж знову поділася та проклята газета?"

І все це тому, що після сотого дня співжиття чоловік бачить у колишній дамі тільки жінку і так з нею поводиться, тоді як жінка все життя мріє про те, щоб із нею поводились як із дамою... **„Український Огляд"**

Поможіть вашому журналові „Промінь" — Кожна нова здобута передплата це крок вперед. Коли б кожна передплатниця здобула одну нову, то наш журнал став би фінансово на свої власні ноги.

ПОЯВА РІДКІСНОЇ КНИЖКИ

Тетяна Шевчук: ПРОБУДЖЕННЯ ДУХА, накладом авторки, видавництво „Тризуб", Вінніпеґ, 1961. Ст. 124. Слово про авторку — Н. Когуська. Ілюстрація на обкладинці — Ралф Бишап.

Уже сама назва „Пробудження Духа" підказує читачеві, що зміст книжки відноситься до духово-моральної сторінки життя. Хоч на українському книжковому ринку маємо немало нових видань, то між ними дуже рідко трапляється поважно обговорена духова тематика, не згадуючи про небувалу рідкість, щоб автором такої тематики була жінка. Своїм виданням Тетяна Шевчук не тільки доповнила прогалину, а й внесла в нашу літературу цінний вклад. Темою її книжка небуденна, а змістом глибока й понад пересічна.

Авторка книжки — це загально відома в Канаді Тетяна Шевчук (бувша пані Кройтор, а тепер пані Бишап), якої поезії, оповідання й статті друкувалися в „Українському Голосі" та інших часописах і журналах. Початкові роки Союзу Українок Канади зв'язані з її активною участю як співосновоположницею. Вона була редакторкою жіночої сторінки Союзу Українок Канади в „Українському Голосі". Це бувша студентка Інституту ім. П. Могили в Саскатуні й бувша учителька. Вдачею Тетяна Шевчук мислитель із допитливим умом. Гіркі й трагічні переживання її особистого й родинного життя скерували її до Бога, до молитви, до роздумувань, до внутрішнього самозосередження, внаслідок чого вона з ласки Божої осягнула Вищу свідомість у сфері Духа, як це містики називають.

Університетська освіта в галузі філософії й етики, широка начитанність, природна обдарованість допитливого ума й розвинена релігійна свідомість дали їй основу поглядів про духові справи, які вона обговорює в книжці „Пробудження Духа".

Зміст книжки складається з таких розділів: Хліб наш насушній, Не жалій себе, Вірую, Молися сину, Незабутній приклад, Божа воля, Херувимська тайна, Наше місце під сонцем, Рівновага, Хто я, Утотожнювання і Безсмертність.

Кожний розділ — це окремий есей, а всі разом творять пов'язану цілість. Авторка приступним і зрозумілим способом обговорює потребу зближення до Бога через самопізнання, самоконтролю, самовдосконалення й щоденну практику молитви й роздумування. Тільки тоді, коли кожна людина застановиться над собою, усвідомить собі хто вона є, виробить глибоку віру в Бога, зрозуміє вічні Божі Правди і моральні закони духа, відкине неґативні нахили і заступить їх позитивними, піднесеться духово понад дрібне, проминальне, матеріяльне, вона зазнає духового спокою й гармонійного життя. З постійною щоденною практикою щирої молитви й морального життя може прийти вища свідомість у сфері духа. Свідомість Христова. За її словами: „Нам треба такої віри, яка б виявляла нам, що Бог — це Найвище Добро, це Найвища Творча Сила; Сила, якої неможливо ані в людській уяві змістити, ані розумом збагнути, а можна її тільки серцем і душею відчути. . . . . Така віра відкриє в нас нове, глибше джерело духової сили. . ."

Авторка обговорює вічні Правди Божі, покликується на слова Христа, завданням Якого було піднести людську свідомість на вищий рівень, рівень Христової Свідомости. „Стати на поземі Христової Свідомости — це значить стати новою людською істотою, яка свідома цього, що її життя походить від Бога. Цю Свідомість не можна ані виразити словами, ані зообразити прикладами; цю Свідомість можна носити в собі шляхом самозлиття з нею, а в собі можна її відчувати й реально переживати її, — вона має стати часткою нашого „Я".... Місією Христа на землі — місією в її містичному значенні — було створити щось наче міст між людською, обмеженою свідомістю, зосередженою в особовості людини, та необмеженою свідомістю Бога".

Загально світ поклоняється інтелектові, розумові, — пише авторка, — але розум не є найвищим авторитетом. Він може бути не тільки священним знаряддям, а також і злочинним. Тільки тоді, коли розум підпорядкований Вищій Силі і з'єднаний з нею, він діє в користь людини й суспільства. Божа сила просвітлює розум і допомагає розсудкові розв'язати щоденні проблеми, з якими кожна людина стрічається.

„Пробудження Духа" — це книжка, якою варто поцікавитися. Висловлені в ній думки — свіжі, позитивні, підбадьоруючі — показують дорогу християнського життя й заохочують ступати нею. Авторка користується прикладами з українського життя й висловлює віру в перемогу українського народу. „Пробудження

Анна Франко-Ключко

ОЛЬГА ФРАНКО В ПРАВДИВІМ СВІТЛІ

З листів І. Франка до О. Хорунжинської-Франко

Ольга приїжджає до Львова, щоб поглянути самій на його батьківщину, познайомитися з обставинами і з людьми серед яких він живе, серед яких він працює, з його друзями і співробітниками, — серед яких їй самій прийдеться жити. Після її відїзду він пише до неї в листі 23 з 14 лютого 1886 року З. Л. С.:

...„По Вашім від'їзді щось таке зі мною сталося, що й сам не знаю. Немов би мені половину життя взято, такий я почуваюся слабий і безсильний і безвладний. Се була мабуть натуральна реакція після тої несподіваної і великої радості, яку Ви вчинили мені своїм приїздом. Як я Вас люблю Олічка. — Як горячо бажаю я бачити Вас щасливою. Одного я тільки боюся, щоб щастя не вбило мене..."

Незадовго до їх весілля І. Франко пише до Ольги листа, з якого проглядає все: і любов до неї, і велика радість, що вона ладна здержати дане йому слово. Він ставить їй перед очі задачу їх спільного життя, ролю, яку вона має відограти, як його дружина і подає надію, що при її помочі його праця подвоїться, його досягнення розвинуться з ще більшою енергією і силою.

В листі з 6 квітня 1886 р. Ч. Л. 27. З. Л. С. він пише:

...„І коли отак подумаю не раз про себе, через які безодні пройшов, скільки разів близький був до того, щоб самому собі смерть заподіяти, скільки разів з резиґнацією опускав руки, чуючи як пропадає всяка надія — а опісля згадаю собі Вас, ненаглядна моя, то мені здається, що з рвучкої бистрини, з поміж темних і грізних скель та зломів та круч випливаю на тиху ясну воду, на вольний широкий простір, де певно також не обійдеться без бур і труду, але де ми плисти будем з широким оглядом з подвоєною енергією. . . .

Оскільки я собі представляю наше будуще життя, то ми повинні старатися завести круг себе товариство з молодіжі, старатися прояснювати молоді голови, приводити їх до роботи. Матеріялу до сего найдеться тут доволі. Мені здається, що з нашої тихої й скромної хати повинна виходити струя нового го, могучого руху, реального і розумного народолюбства. Знаєте Олічка, що життя тільки тоді життя, коли його движучою силою є ідея, а моє дотеперішнє життя, хоч і як нераз тяжке, було тим хиба щасливе і гарне, що ніколи ніяка невзгодина не могла мене зовсім втиснути в грязь, ані збити на хвилю з ідейної дороги. Все і всюди я чув в собі ту силу, чув в ній собі таку опору, що не міг упасти. Помимо слабого здоров'я, я в тій силі находив невичерпану і невтомиму енергію. Не тільки при духовій, але й при фізичній роботі, я слабий хробак, дуже часто потрафив завстидати в десятеро від мене сильніших людей, у котрих потроха надзвичайнім напруженню зараз з-під людської оболічки показується безвладна глина.

Та що це я пишу. Ще подумаєте, що хочу похвалитися перед Вами. Ні сего я не хочу. Я тільки хотів би вказати вам, куди в якому напрямі й на будуче тягне мене моя вдача. В многих зглядах я селянин, простий і неотесаний, хоч чуткість на всякий грубий дотик сильно у мене розвинена. Не достає мені одного; смілої рішучости і ініціятиви. На провідника я не сотворений: найвище моє бажання бути рядовим великого діла здвигнення народного і бачити, що провід того діла спочиває в сильних руках, в яснім широкім розумі. Ах та коли ж то ми в своїх рядах побачимо такого провідника?"

Його сучасники не розуміли чи не хотіли розуміти, що якраз він мав всі дані бути тим провідником про якого він мріяв, боялися, що

Духа", пише авторка в подяці на вступі до книжки — „це моя молитва до Всевишнього, щоб давав йому (українському народові) дальшу опіку й просвітлення".

С. Стечишин

(Книжку „Пробудження Духа" можна набути в авторки. Ціна $2.00. Адреса:
Mrs. Tania E. Bishop,
1526 W. Riverside,
Spokane 11, Wash. USA.

сила його духа раз колись винесе його понад усіх них, і вони систематично і брутально недопускали його до проводу. Він як завжди скромний, повний резиґнації уступав провід іншим, але і тоді він своїм розумом стає вище понад позем тих найрозумніших.

Вже тоді від першої її візити у Львові ступає О. Хорунжинська на дуже небезпечну дорогу, як емісар і посередник між українцями Галичини і Придніпрянської України.

Видавши дикунський закон, заборони українського слова на Україні, московські власти при помочі урядників і поліції пильно слідкували за найменшими проявами національного відродження, і всіх тих, що посміли хоч чим небудь признаватись українцями, строго переслідували увязненням і висилкою на Сибір, а твори письменників нищили найсуворішою цензурою.

В вікна, яке відчинив І. Франко для співпраці з інтелектуалами Придніпрянської України ввійшла Ольга. Вона сміло і відважно ступила на цю небезпечну дорогу, а її часті поїздки нав'язували все нові і нові зв'язки зі старими і молодими членами громад.

Виконувати цю працю їй було тим легше, що вона була знайома зі всіми визначними діячами в Києві, а через них захоплювала все ширші круги для співпраці.

Вона була тією першою партизанкою, що стала поруч Івана Франка до боротьби проти заборони українського слова на Україні, першою, що переносила дорогоцінні скарби українського слова до своїх земляків, наражена кожної поїздки, що буде переловлена і арештована.

При її помочі Іван Франко вириває ться з загумінкової тісноти, він випливає на широку воду, а його спершу наречена, а потім дружина, стає отим хитким човенцем, що пливе сюди і туди і перевозить слово відродженого духа. В цю працю вона втягає свою сестру Антоніну Трегубову і інші панночки, що з захопленням беруться працювати для народньої справи.

В українських часописах у Львові і різних виданнях в яких він працює, а часто видає власним коштом, він друкує писання визначних українських письменників з України: Олени Пчілки, Лесі Українки, Кримського, Грінченка, Коцюбинського і багато інших.

З його многосторонньої переписки можна вичитати, скільки труду вкладає він в редаґування журналів, домагаючись від своїх друзів нових творів, заохочуючи їх до співпраці, піддаючи їм теми і вимагаючи від них більш інтенсивної творчості.

Станувши дружиною Івана Франка і переїхавши до Львова Ольга Хорунжинська зразу ж входить у круг інтеліґентного жіноцтва з Н. Кобринською на чолі. Обі культурні і образовані жінки, обі захоплені ентузіязмом Івана Франка до праці для народу стають скоро приятельки, а їх приязнь тягнеться аж до смерти Кобринської. Ольга помагає їй редаґувати і опрацьовувати їх видання для освідомлення українського жіноцтва, а Іван Франко доставляє їм для „Альманаху" твори О. Пчілки і Л. Українки.

Відкривши визначний талант чи то серед галичан чи з України (Уляна Кравченко, Кримський) він заохочує їх до писання, піддає їм теми, і дає їм поради як писати і що писати.

Його критики часом гострі, але завжди справедливі і обґрунтовані на знанню і глибокій начитаності, — але і тут помічна йому його дружина. Вона перечитує надіслані твори письменників, він з нею радиться, а її думку він цінить високо.

В листах до Драгоманова він згадує про поміч своєї дружини в цім обсягу:

...„Антонович прислав „Три національні типи" — як Вам подобались? Ми з жінкою осудили тут, що Антонович в Росії встидався опублікувати таку річ та й пхнув її в Галичину.

. . . Казка Мирного помимо прекрасного язика і деяких прекрасних описів по цілій своїй концепції здається мені зовсім схиблена, а жінка моя твердить, що „правду" змалював він надто дурною й нетямущою"...

Про поему Каїн, яку тільки що він написав він пише:

...„Одна моя жінка, спасибі їй, задала собі праці прочитати рукопись після кожної перерібки і дала мені деякі дуже розумні поради. . ."

Щоб підготовити до друку надіслані твори виправлені і вишліфовані І. Франком, Ольга переписує їх, що в значній мірі облегшує до неможливості перетяженого письменника.

Іван Франко кладе велику вагу на збагачення української літератури добрими перекладами европейських клясиків.

(Докінчення буде)

Our English Section

Olenka Negrych

"MOTHER" IN SHEVCHENKO'S LIFE AND POETRY

Mother, the living fountain and protectress of life, captured the admiration of humanity from time immemorial. In the folklore of most peoples she is represented as the source of kindness and infinite love. Great men honoured and bowed their heads before her. The writers in particular took keen interest in her, and inspired by her, produced some of their finest works.

This is very true of the Ukrainian folklore and literature. From these sources, and especially from the folklore, we learn about the mother's role in Ukrainian society. She was always pictured as the queen of the household, whose voice in important decisions was on par with that of her husband. And whenever her husband was away, she was left alone to manage the entire household. She executed with dignity the duties which nature and society demanded from her.

Taras Shevchenko, whose genius penetrated and understood the very soul of the Ukrainian people, used his powerful poetry to paint the subtlest interpretations of life. The Ukrainian mother was among his first subjects of interest and remained in the foreground of his poetry throughout his life. Superficially, she is different from the mothers portrayed in the Ukrainian folklore who lived during the times when Ukraine was independent. The cruel fate of her people has changed Shevchenko's mother's role in society. Outwardly, her state is changed, but upon closer examination, she is the typical Ukrainian mother, fully aware of her duties as a mother. But this awareness is more poignant, and her motherly love is more sacrificing. Anyone who is familiar with Shevchenko's mother cannot resist the temptation, in Shevchenko's own words, "to fall on his knees before her, and worship her". Such is the heart of a typical Ukrainian mother as seen through Shevchenko's eyes!

To Shevchenko a mother was a sacred being, deserving the fondest honour, admiration, and respect. To him, who was also an artist, she was the paragon of beauty: "In this our haven on the earth, nothing else compares in beauty to a loving youthful mother, holding tenderly her babe".

His admiration and love for the noble heart and pure feelings of the Ukrainian mother can only be compared with his love for his native Ukraine.

They not only occupy the foremost positions in his poetry. He synthesizes the mother and his native country into one. This is the image of a mother in the broadest sense. This mother enfolds not only him, but all his people. She is his Ukraine, and again and again he refers to her, "my dear mother, my beloved Ukraine".

Even a very limited knowledge of the existing conditions in Ukraine would make the reason for this analogy most obvious. The Ukrainian mother, who once enjoyed full freedom and respect, was reduced to the state of a serf. Other Ukrainian mothers were the innocent preys of ruthless Russian soldiers who left them to suffer with their infants. The Ukraine was in a similar situation. Her freedom was merely a memory, and her beauty was ruined and exploited by the same Russians. She was now "a lonely tattered orphan, moaning along the Dnieper". Shevchenko knew that the welfare of these two mothers meant life or death to his people. Hoping to alleviate the tragic situation, he reminded his people of Ukraine's past and of the basically noble and devoted heart which beat in the breast of every Ukrainian mother.

Shevchenko devoted particular attention to the sad fate of his sisters who fell prey to the Russian soldiers. Having transgressed the Ukrainian social mores, they became outcasts and often ended their lives by suicide. In the lives of these unfortunate mothers Shevchenko found inspiration and material for his poetry. He looked deeply into the hearts of these mothers and found that their pure, deep, and selfless love was unjustly taken advantage of by the invaders.

His well known poem, "Kateryna" is representative of other poems having a similar theme. Disowned by her parents, Kateryna's only wish is to find her son's father who is in Moscow. Having found him and having witnessed him spurn his son, in desperation she loses the courage to live, and finds refuge in the bottom of a pond.

Here the poet warns: "Fall in love, you dark-eyed maidens, but not with the Moskals . . ."

"Naimychka" (the servant) tells the story of another mother who met similar misfortune. A mother's love, more boundless and perfect than this one, perhaps, cannot be found. Forsaken and alone, "Naimychka" secretly leaves her son with a childless couple and herself becomes their servant in order that she might watch him grow and be his guardian angel. For the rest of her life she toils, thinking only in terms of her son.

This is a perfect example of the altruistic mother's love. A love absolutely free from expectations of personal gain or renumeration in the future. She lived only for him and her only pleasure was seeing him fortunate, happy and well. She keeps her secret all her life, and only on her death bed she finally confesses that she is his mother and asks forgiveness. This is Shevchenko's picture of a mother. A mother worthy to be venerated as a saint.

In examining Shevchenko's own life, one is awed at the misfortune which not only accompanied him, but those objects which to him were so dear and to which he devoted his best works. Since his very childhood he was denied a mother's complete love and care. Poverty and hard work exerted by serfdom limited his mother's attention to her children. She died at the age of thirty-two, leaving the nine-year-old Shevchenko defenseless against a cruel stepmother. But the memory of his good mother remained. A ray of perfect love and happiness, however limited and short, was sufficient to inspire his thankful soul to speak of a mother's love again, and again.

Destiny was equally cruel to him in his later life. His childhood sweetheart, Oksana, suffered the tragic fate of Kateryna. He himself went through life praying for a wife, children and a peaceful home. He was denied the tenderest of human relationships, while hardships mounted high, driving him prematurely to the grave.

Perhaps, because he lost his mother at such an early age and suffered the harshness of his stepmother, his sensitive nature was better able to fathom the infinite value of a loving and devoted mother, whom he immortalized in his works. To him this mother was the purest ideal of human warmth, a star in the heavens of human life, without which the life of a child, the family, and the nation would be in cold darkness.

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

III.

UKRAINIAN LANGUAGE

The Ukrainian language is the key to the existence of the Ukrainian people. By majority it is considered to be the foremost factor which differentiates the Ukrainians from the other peoples of the world. Each nationality, including the Ukrainian, is rich in its particular traditional culture. Yet, it is the language that reveals the deepest roots of identification. Since Ukrainians are people whose country is occupied by the Soviets who deny them the privilege of perpetuating their cultural heritage, they must adhere strongly to their native values wherever they have settled outside their own country for self-preservation.

The Ukrainians have a fully developed, beautifully descriptive language. Some 45 million people speak it, about half million of that race in Canada alone. It belongs to the Slavonic languages as do the Russian, Polish, Czech, etc. It is not a difficult language to learn, especially when one has some knowledge of it.

When Ukrainian first came to Canada seventy years ago, their medium of expression was their native tongue, as English was not known. Gradually, throughout the years, as was to be expected, came the change. Today, after two generations, the language situation has somewhat been reversed. Foreseeng this possibility, the Ukrainian churches, institutes and various organization kept stressing the need and importance of knowing the mother tongue. The Ukrainian Women's Association has been taking particularly keen interest in this project. To assist promotion, the organization brought into its program kindergarten schools (sadky), provides leadership to junior SUMK, encourages its branches to hold Ukrainian classes locally and especially urges parents to speak it faithfully in their family homes.

The Ukrainian language has been steadily attaining its respected position amongst the leading languages in the past decade. It has been introduced into universities in three western provinces. Alberta and Saskatchewan have it in their high school curriculums. Manitoba has still to achieve this goal. To encourage youth to study Ukrainian, various organizations award scholarships and bursaries. For example, the Ukrainian Women's Ass'n, awards scholarships in the three western provinces.

Відділи Союзу Українок Канади піклуються Інститутом ім. П. Могили

Справа українського Інституту ім. П. Могили в Саскатуні дорога й близька серцю всього українського суспільства в Канаді. Дорога вона тому, що Інститут — це вислід суспільної неперевершеної жертвенности нашого громадянства, що це народня інституція виховавчо-навчального характеру для наших дітей, що це — інституція, яка показує світле лице українського суспільства в Канаді перед широким світом.

Тому, окремі найсвідоміші одиниці нашого суспільства найперші і найщиріше відгукуються на потреби Інституту, на його заклики.

Тому, наші організації, що розкидані по всій широкій Канаді, пильнують Інституту, як суспільно-громадського надбання і щиро допомагають йому в найпекучіших його потребах.

Жіночі товариства відділи Союзу Українок Канади особливо багато приділюють Інститутові щирости, зацікавлення й практичної допомоги.

Кожна МАМА якнайтепліше ставиться до своєї дитини, а МАМИ, зібрані в жіночих товариствах, виявляють у цьому ставлені до всіх українських дітей особливе піклування.

Тому не дивно, що коли жіночі товариства на місцях довідалися через відчити й доповіді представників Інституту про потребу доброго устаткування в ньому, вони — всі оті МАМИ, зорганізовані в своїх товариствах, негайно, гаряче й сильно взялися до практичної допомоги Інститутові. На заклик своєї провінціяльної Екзекутиви всі відділи СУК в Саскачевані розвинули громадську працю й зібрали поважні суми на придбання нового умебльовання кімнат в Інституті, вони постаралися про коци, ковдри й покривала для ліжок, бо ж всього цього потребував Інститут, потребувала та молодь, що в ньому перебувала, потребували їх наші ж діти.

Заходом жіночих товариств за минулих 3 роки умебльовано в Інституті 15 дівочих кімнат прекрасною модерною меблю. Надіслано до Інституту біля 60 гарних коців. Усе це в грошах становить $5,919,00. Хлопячих кімнат також уже умебльовано 6.

Ukrainian treasures are bountiful and varied in literary works. There is the History of Ukraine depicting how its people for centuries fought for human rights, freedom, and independence. How about the world famous poetry of Shevchenko, Franko and Lesia Ukrainka? There are also excellent Ukrainian novelists, like Olha Kobylianska and countless others. The works of these literary artists are of the highest standards. Those that master the spoken and printed Ukrainian word may benefit tremendously.

Ukrainians are a progressive people. Self preservation is not their only reason for fostering their language. Their purpose extends beyond the sentimental reasons of love and loyalty toward their heritage. The Ukrainians, through the resources at their disposal, aim to contribute towards furthering progress on local, national, and international levels. We live in an era of great educational and scientific development. Countries of the world, which once seemed remote, today, due to advanced means of communication and transportation, appear neighbourly. People intermingle freely. Business and diplomatic relations have come into closer contacts, which also involves the Soviet Union in which is included the subordinate Republic of Ukraine. So it is urgent that the West has highly trained personnel to fill the various required positions. The Ukrainians who would have the specified qualifications as well as the background knowledge and understanding of the country's welfare would be ideal candidates for these positions.

Ukrainians are not alone when the issue of maintaining the Ukrainian language is raised. Many non-Ukrainians feel that diversion of languages enriches the mosaic pattern of Canadian cultures and that same is needed in relation to world affairs. Professor George W. Simpson, at the University of Saskatchewan, in his pamphlet, "Why Learn Ukrainian?", expresses strongly his positive views on this issue.

The value and need of Ukrainian language is not a debating factor. Its necessity has been firmly established. Language responsibilities that confront Canadians of Ukrainian origin are of a dual nature — as citizens of Canada and as descendents of Ukrainian heritage. Being aware of this fact, why not in the words of our Father of Ukraine, Taras Shevchenko, proceed:—

"Study my brethren,
Think and read.
Learn the ways of others,
But don't forsake your own!"

Elizabeth Bilych.

Коли почалася кампанія збірки фондів на будову нового приміщення Інституту в Саскатуні поблизу університету, ці ж жіночі товариства, відділи СУК одні з перших відгукнулися на цю потребу. Уже в перших місяцях кампанії жіночі відділи виявили ще раз свою щирість до Інституту. Скрізь, де відбувалися в провінції сходини громадянства в справі Інституту, ці товариства подавали для учасників сходин, своїми заходами і трудами, перекуски, обіди, вечері, бенкети. Мало того, вони ще й готівкою складали свої пожертви, стаючи членами Інституту. Всіх пожертв від відділів і членства Союзу одержано в минулому році $2,827.50.

Отже слава і честь нашим жіночим товариствам! Слава і честь нашим щирим, неперевершеним у своїй любові до дітей, українським МАМАМ!...

Дякуючи відділам Союзу Українок Канади за їх велику щирість і активність — принагідно згадуємі, що в липні 1960 року на Всеканадійському З'їзді в Торонто, жіноцтво одноголосно ухвалило помогти Інститутові в новому приміщенні відповідно обладнати спеціяльну кімнату для центрального музею — українського мистецтва. В цім добрім, похвальнім і конечнім ділі бажаємо якнайповніших успіхів.

о. В. Сеншин, ректор.

Ті, що будують „Промінь"

Жертвенність одиниць на наші народні установи, або пресу ставала не раз першою підвалиною під не одну важливу справу. Не маючи меценатів-жертводавців не одно корисне діло, з якого ми тепер горді лишилось би не виконане. Коли поглянемо в історію розвитку громадського життя в Канаді, зустрінемо чимало імен жінок, що разом зі своїми чоловіками складали пожертви і записали своє ім'я в історію народовецького руху і розвитку культурного.

Минуле десятиліття дало нам ряд жіночих імен, що зложили поважні суми на Фонд Фундації ім. Наталії Кобринської при Союзі Українок Канади. А відтак жертводавці на видавничий фонд журнала „Промінь". В попереднім числі ми мали згадку про пані Марію Будник з Едмонтону, що перша зложила 100 долярів на видавничий фонд журнала.

Сьогодні хочемо оцінити жертву пані Анни Чулій з Торонта, Онт. Пані Чулій зложила вже других 100 долярів на пресовий фонд нашого журнала.

Пані Анна Чулій

Першу жертву в сумі $100 зложила пані Чулій 1959 року, коли почалась була кампанія збірки для журнала. Тепер вона знову прислала $100 на видавничий фонд „Променя" в пам'ять своєї пок. Матері.

Пані Анна Чулій є членкою жіночого т-ва, відділу Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги в Торонті при церкві Св. Володимира. Свого часу була вона секретаркою відділу, цікавиться церковними і громадськими справами, бере участь в праці, оскільки їй позволяє здоров'я. Цього року вона є одною з членок комітету відвідування хворих у шпиталях.

Центральна управа Союзу Українок Канади і редакція „Променя" оцінює цей жест пані Анни Чулій і складає їй щиру подяку.

ВІДІЙШЛА ГРОМАДЯНКА

24 листопада 1960 року відійшла від нас у вічність бл. п. Ефросинія Слинько, з дому Бурлаченко. Була це одна з перших наших членок, яка ще в м. Келгари, діяльно працювала в Союзі Українок.

Переїхавши враз зі своєю одинокою донькою, п. Чулій, до Торонта, була членкою нашої громади, св. кн. Ольги. Була дуже жертвенна і не раз складала поважні суми на цілі організації.

Пані Чулій зложила, у память своєї покійної матери — 100 дол. на потреби „Променя" і зазначила, що в заповіті бл. п. пані Слицько є також запис для відділу Союзу Українок ім. Кн. Ольги в Торонті.

Перед світлою памятю цієї свідомої громадянки схиляємо голову, складаючи при цьому подяку для пані Чулій за її жертвенність.

В. Завадська

Хтось сказав Діоґенові „Люди з тебе сміються", на що відповів мудрець:

— Можливо, що осли і з них сміються, однакож і їм і мені це байдуже.

Про багатого але дурного чоловіка казав Діоґен*), що такий чоловік подібний до вівці з золотою вовною.

Відділ для дітей

На свято Матусі

Ой, якаж-бо Ти, Матусю,
Дорога та мила,
Того словечком сказати
Ще не моя сила. . .

Що те сонечко не небі,
В лузі квітка красна,
Це Матуся в нашій хаті —
Добра все та ясна. . .

Ясне сонце світить з неба,
Веселить та гріє, —
В рідній хаті при Матусі
Кожне з нас радіє.

Під опікою Матусі
Весело гуляю —
Що це холод, що це голод,
Що біда — не знаю. . .

Над усіх, над все у світі
Матінку кохаю,
І в оце велике Свято
Гаразом вітаю:

Без журби та й у здоров'ю
Жити дай Вам Боже!
А відвдячитись Матусі
Бог мені поможе. . .

Уляна Кравченко

Сестрина наука

І. Боднарчук

Ой, чого ж то наша матінка від якогось часу посмутніла ходить?

— Що за біль, горе ховає вона у своєму серці? — допитувались діти одне в одного, клопітливо допитувались, бо мати все для дітей, що те сонце. Весела мати, то й дітям весело й радісно, як у погідний день, а смутна мати — похмуро на душі всім і в хаті невесело.

Одного ранку діти вихопились на луг збирати квіти і загаялися біля гомінкого потічка. Та й утомив же він їх, цей пустунчик! Бігли діти з ним наввипередки, перескакували його, загачували, каламутили воду в ньому, а він усе однаковий був: прочищувався, продирався й далі гомінкий і прозорий сріблун біг за сонцем, виспівуючи йому дзвінку пісню свою.

Дітям це дуже подобалось. Вони цікаво бавилися біля нього й не стямились, як сонце знялось уже було над фабричним димарем, а за парком грали вже церковні дзвони. Діти згадали — „сьогодні неділя, нам пора до церкви..." Тепер рядком понагиналися над потічком сполоскати ще свої руки, а опісля бігом додому.

— Мамо, мамо, ма-а-а! — лунко дитячими голосами озвалась кімната й умовкла.

Діти кликали, наслухували голосу матері, але крім луни своїх голосів, нікого не чули. То їм уже й на плач збиралось.

— Що це сталось? Де поділась матінка?

Як були веселі, так і посмутніли.

Коли це виходить старша сестричка Катруся — прибрана як до церкви. Вийшла й стала втихомирювати дітей:

— Не гомоніть, мама хвора, не турбуйте її.

— Мама хвора? А що це таке? Відколи? — здивовані питали. А Катруся заспокоювала:

— Нічого, це пройде, тільки ви не турбуйте сьогодні мами, мамі потрібний спокій.

Але дітей цим не заспокоїти.

— Ні, ти не хочеш нам сказати, тут щось є недобре, ти нас обдурюєш. . . ми давно помічали, що мама чогось посмутніла. . .

Катруся забрала дітей до альтанки й прочитала тут їм свою лекцію.

— Жаль вам мами, дорога вона вам, а проте кривдите її".

— Чим?... Як?

— А ось від якогось часу ви стали розмовляти чужою мовою, а свою рідну занехаяли. Мама не раз звертала на це увагу, просила, але ви наче б цього не чули. Тож мама і вмовкла. Тисне той біль у своєму серці, а ви дивуєтесь, що мама невесела стала. Мама турбується за вас. Вона рада б вам, а ви. . . А що ж ми варті без рідної мови? Утратимо рід ну мову, та й забудемо свій рід. А від цього кривда батькам нашим та й нашій Батьківщині-Матері — Україні. Та й чи не гнівите ви цим Бога?! Послухайте тільки діти! Бог сотворив цей світ на свою подобу, тому й така краса на цьому світі. Прислухайтесь тільки: в кожного своя мова. Травичка та й та з вітром говорить. Потічок, дерева, птиця, звірі і в них своя мова. І в кожного народу своя мова, й кожний народ плекає, береже свою мову. А уявіть собі, діти, як споганився б цей світ, коли б ви одного дня встали, а собака замість гавкати — півнем співає, а півень гавкає, а киця кудкудаче. . . скажіть, чи не було б там від того незвичайно, гидко?

— Ой, і навіть страшно було б!

Діти аж здригнулися.

— Отож пам'ятайте, діти, що Бог у всьому тут навів свій порядок, і хто порушує той закон — поганить світ і кривду робить іншим. Тож не треба і вам забувати рідної мови!

Діти задумались.

— А правда, Катрусю, що як би не було української мови, то й не було б українців?

— Правда, дітки, не було б цих чудових українських пісень, ані чарівних казок та віршиків, бо чужою мовою ніколи їх так не переспіваєте, і не-перекажете, як своєю рідною.

Діти потихеньку збирались до церкви. Виходили в білих сорочках, з квітами в руках. Біля хвіртки діти зупинилися, оглянулися на хату, наче чогось їм бракувало. З вікна виглянула мати. Вона була зажурена, але посміхнулась до дітей. Діти винувато поспускали голівки. „Ой, яка ж то добра наша мати!"

Вони обіцяли сестричці шанувати рідну мову.

З думкою про маму пішли до церкви.

(З книжки „Кладка")

Наша наймолодша читачка

Перед собою бачимо усміхнену дівчинку, Оксану Бажанську з Едмонтону, яка з нетерпеливістю очікує появи „Променя" кожного місяця.

Вперше вона його побачила у домі своєї бабуні, широко-відомої української діячки, пані Іванни Пуцентело. Оксана так ним зраділа, що запренумерувала журнал для своєї мами, щоб і вона мала змогу вичитувати з нього багато цікавих та гарних речей.

Дитячу сторінку перечитує собі сама, а з бабунею або батьками переходить те що цікавить її молоденький ум.

Оксані недавно минуло 10 рочків, вона учащає до 4-ої кляси публичної школи, а 3-ої української школи. Говорить, пише і читає прекрасною українською мовою. Любить понад усе свою церкву і з бабунею вивчає всі недільні лекції дбайливо і з захопленням. Вона може служити за гідний приклад іншим нашим молоденьким онукам, яких бабуні й дідусі навчають любити і шанувати свою мову, церкву і культуру.

Малій Оксані бажаємо гарних успіхів у школі і віримо, що за гарним прикладом її бабуні та добрих батьків, вона виросте нам на щиру українську діячку! Щасти їй, Боже!

При цій нагоді, бабуня, пані Пуцентело, жертвує $5.00 на пресовий фонд журнала! Щиро дякуємо!

Та Оленка, та маленька

Та Оленка, та маленька
Танцювала веселенька
Танцювала безустанку
Як світило сонце зранку.

Та Оленка, та маленька
Танцювала веселенька,
Танцювала і в тій порі
Коли сонце грало вгорі.

Та Оленка, та маленька
Танцювала веселенька,
Танцювала вечорами
Коли сонце за горами.

Вснуло сонце за горами
А Оленка біля мами
Та Оленка, та маленька,
Що гуляла веселенька.

„Дзвіночок"

ПРОДОВЖУЄМО НАШУ КАМПАНІЮ

Кампанію за новими передплатниками продовжуємо на м.м. травень і червень. Повідомляють деякі відділи, що з певних, незалежних від них причин в минулих місяцях було важко перевести кампанію на місцях —одним через зимовий час, іншим через навал громадських обов'язків.

Місяць травень — це місяць свята День Матері. Скільки доброго можна зробити в ім'я материнства, поширюючи журнал по домах, де про нього мало знають. В журналі запляновуємо розділ громадського виховання наших дітей та багато нового й цікавого матеріялу корисного для кожної українки.

І так маємо можливість подбати, щоб наш журнал доходив до кожного українського дому. Ми певні того, що кожна членка Союзу Українок Канади по відділах передплачує журнал, а коли ще ні, то зробить це негайно.

Місяць червень закінчить нашу кампанію. Кожний відділ Союзу у своїм річнім звіті, буде мати можливість виказатись працею в користь журнала. Це наша нова ділянка, це наша спільна велика праця, якій ми мусимо присвятити більше уваги.

Центральна управа виготовляє нагороди відділам і особам, які присвятили час і працю кампанії. Вручення нагород відбудеться на провінціяльних з'їздах, або більших зібраннях.

УВАГА: Всі нові передплатники можуть набувати журнал від 1-го числа цього року.

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИДБАЛИ:

Пані Марія Гавриш, Едмонтон, Алта. — 18
(раніше 68, разом 86)
Пані Михайлина Нема, Монтреал, Кве. — 10
Пані Марія Вакалюк, Ванкувер, Б. К. — 8
Пані А. Конічковська, Содбурі, Онт. — 5
Відділ ім. Л. Українки, Ту Гилс, Алта. — 5
Пані Е. Козяр, Канора, Саск. — 4
Пані Т. Дяковська, Ґрімсбій, Онт. — 4
Пані Анна Токарик, Гамилтон, Онт. — 4
Відділ ім. Лесі Українки, Редвей, Алта. — 4
Пані Павліна Олексин — Мичем, Саск. — 3
Пані Емма Верхомин, Едмонтон, Алта. — 3
(раніше 20, разом 23)
Пані Т. Михайлюк, Вернон, Б. К. — 8
(раніше 5, разом 13)
Відділ ім. О. Басарабової, Торгилд, Алта — 2
Пані С. Михасів, Кемсак, Саск. — 2
Добр. Марія Керніцька, Виндсор, Онт. — 2
Пані Марія Мудра, Торонто, Онт. — 2
Пані Калина Сакалюк, Торонто, Онт. — 1
Пані С. Гудима, Ґренд Сентер, Алта. — 1
(раніше 5, разом 6)
Відділ ім. Л. Українки — Овкбирн, Ман. — 1
Пані П. Гавриляк, Виндсор, Онт. — 1
Пані О. Дорошенко, Виндсор, Онт. — 1
Пані Е. Яремчук, Едмонтон, Алта. — 1
Пані В. Трофанюк, Йорктон, Саск. — 1
Пані А. Ковалюк, Йорктон, Саск. — 1
П. Дмитро Сучак, Ошава, Онт. — 1
Пані І. М. Франко, Тідор, Саск. — 1
Пані П. Кіндрачук, Ванкувер, Б. К. — 1
Пані В. Турчинюк, Монтреал, Кве. — 1
Відділ ім. Доньки України, Роблин, Ман. — 1
Пані Анна Гарбай, Роблин, Ман. — 1
Відділ ім. Лесі Українки — Ст.-Джуліен, Саск. — 1
Пані З. Михалюк, Вакав, Саск. — 1
Пані Софія Кушнірук — Винярд, Саск. — 2
Пані Д. Лучак, Ошава, Онт. — 1
(в подарунок)
Відділ О. Кобилянської, Норт Сурей, Б. К. — 1
Пані Марія Цьона, Блейн Лейк, Саск. — 2
Пані К. Луцюк — Вакав, Саск. — 1
Пані С. Сушко, Гемилтон, Онт. — 2
Одну з тих передплат дала в подарунок пані В. Корней.
Пані Вікторія Ґоряк, Вінніпеґ — 3
(Відділ О. Кобилянської)
Пані Р. Супрун, Вінніпеґ — 3
(Відділ ім. О. Кобилянської)

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ПРЕС. ФОНД

Пані Анна Чулій, Торонто, Онт. — 100.00
(в память бл. п. матері, Евфросинії Слинько)
(раніше 100.00, разом 200.00).
Відділ ім. „Калина", Гемилтон, Онт. — 25.00
Відділ ім. Доньки України, Монтреал, Кве. (Збірка) 17.50
Відділ ім. О. Пчілки, Вест Форт Вілліям, Онт. (Збірка) 11.60
Відділ ім. Лесі Українки, Ватерфорд, Онт. (Збірка) 10.35
Пані Марія Ґужда, Торонто, Онт. — 10.00
Прот. В. Федак, Гемилтон, Онт. Зі збірки на похороні бл. п. Гр. Пасечка — 10.00
Пані Анна Євчук, Торонто, Онт. — 2.00
Пані Анна Ґулевич, Монтреал, Кве. — 1.50
Пані Анас. Бабляк, Монтреал, Кве. — 1.50
Пан Ґео. Маріян, Вінніпеґ — 1.50
Пані К. Поворозник, Монтреал, Кве. — 1.00
Пані Ева Лах, Монтреал, Кве. — 1.00
Пані Юстина Ґавронська, Виндсор, Онт. — .50
Пані Марія Нюнька, Монтреал, Кве. — .50
Пані Марія Голіонко, Монтреал, Кве. — .50
П-во Августин Романюк — Ривертон, Ман. — 15.00
Пані Анна Бельбас, Ґлен Елмо, Ман. — 1.00
Добр. С. Стратійчук — Вінніпеґ, Ман. — 1.00
Пані М. Бучковська, Вінніпеґ, Ман. — 1.00
Пані І. М. Семенюк, Вінніпеґ, Ман. — .50
Відділ ім. О. Пчілки, Норт Бетлфорд, Саск. — 9.35
Пані Софія Кушнірик, Винярд, Саск. — 3.00
Пані Текля Кравчук, Елфрос, Саск. — 2.00
Відділ ім. Л. Українки, Бюкенан, Саск. З розігравки 1.10
Пані Н. Федак — Бюкенан, Саск. — 1.00
Пані Ю. Талпаш, Бюкенан, Саск. — 1.00
Панство Петро і Марія Зваричі, Веґревил, Алта. — 25.00
(на невянучий вінок бл. п. Марії Фербей, з Едмонтону)
Пан М. Мурований, Едмонтон, Алта. — 3.50
Пані Іванна Пуцентело, Едмонтон, Алта. — 5.00

Для наших господинь

БОРЩ ХОЛОДНИЙ БУРЯКОВИЙ

1¾ фунта буряків
1¼ фунта картоплів
2 яйця
½ ф. зелених огірків
½ склянки сметани
4 ст. ложки дрібно посіченої зеленої цибулі
1 ст. ложку дрібно посіченого кропу
2 чайні ложечки цукру
По 3½ склянки картопляного і бурякового відвару.

Одну частину буряків спекти у шкірці, а другу обчистити і варити у підкисленій оцтом воді. Спечені буряки обчистити від скірки і разом з вареними порізати соломкою, додаги варену, нарізану частками картоплю, залити змішаним відваром з буряків та картоплі і поставити у холодне місце.

Остудивши все це, до борщу додати нарізану зелену цибулю і варені на твердо яйця, обчищені й нарізані шматочками огірки, сіль, цукор і все добре змішати.

Наливаючи борщ у тарілки, додати сметану і посипати зеленим кропом.

ПЕЧЕРИЦІ ЗАПЕЧЕНІ В СМЕТАНІ

2 фунти свіжих печериць
3 стол. ложки масла
⅔ горнятка сметани
2 стол. ложки муки
2 цибулі
Перець і сіль до смаку.

Свіжі печериці обчистити, промити, нарізати дрібними кусочками, посолити і поперчити і підсмажити на сковороді на розігрітім товщі через 10-15 хвилин.

Потім до печериць додати дрібно нарізану і підсмажену на маслі цибулю, муку, підсмажувати ще 5 хвилин, залити сметаною і хай добре закипить.

Готові печериці посолити до смаку, уложити в ринку, посипати меленими сухарцями, покропити розтопленим маслом і поставити в піч, щоб зарумянилися.

Після того, як на печерицях утвориться золотиста шкірочка, їх можна подавати на стіл.

ЛОКШИНА, ЗАПЕЧЕНА З М'ЯСОМ

2 склянки муки
3 яйця
3 стол. ложки води
¾ фунта м'яса
1 цибуля
1½ стол. ложки масла для поливки
Соли до смаку.

З муки, яєць і води замісити круте прісне тісто, тонко розкачати і нарізати тонкі локшини. Приготовлені локшини зварити у кипячій посоленій воді (дати кипіти не довше, як хвилину-дві), відцідити відвар, додати тушковане, перепущене через млинок, або дрібно посічене м'ясо посічену і злегка підсмажену цибулю, сирі яйця, сіль і перець і все добре разом вимішати. Приготовлену масу накладати в каструлю, вимащену маслом і посипану сухарцями, поставити в мірно огріту піч на одну годину, щоб запеклися.

Готову локшину нарізують порціями і поливають розігрітим маслом.

ЯЛОВИЧИНА В СМЕТАНІ

2 ф. яловичини
1 цибуля
По одному коренцеві: моркви, петрушки і пастернаку
2 склянки сметани
2½ стол. ложки масла
1 лавровий листок.

Нарізану великими кусками яловичину посолити, обмучити і злегка підсмажити. Зложити в каструлю, додати шатковану моркву, пастернак, петрушку і цибулю, а також лавровий листок, перець, сіль, бульон, або воду. Посудину накрити покришкою, поставити в піч і тушкувати до півготовности, перевертаючи її що 15 хвилин. Потім залити сметаною і тушкувати до готовости. Готову яловичину нарізують по 2-3 кусочки на порцію.

Сметану, в якій тушкувалась яловичина з корінням протерти крізь ситко, довести до кипіння і додати масла.

Яловичину подавати на стіл з смаженою картоплею, полити підготовленою сметаною і посипати зеленою дрібно січеною петрушкою.

ПІДЛИВИ

Підливи приготовляють для мясних рибних, яринних, крупяних та інших страв. Добре приготовлені підливи дають можливість урізноманітнювати смак і зовнішній вигляд їжі, а також робити її більш соковитою. Крім того підливи підвищують поживність страв, оскільки більшість з них має в собі масло і олію.

Треба вміло підбирати підливи до окремих страв. Так наприклад, підлива з хріну, гірчиці й цибулі слід подавати до страв прісних і не досить гострих, таких як відварена яловичина та інші, а підливу з грибів до рижових, або картопляних котлет і бабок.

Підливи з сметани й яєць поліпшують смак яринних страв і значно поліпшують їх поживність.

Підлива з мяти осуває специфічний запах і присмак баранини.

До мясних і рибних страв добре подавати збірну підливу, підливу з печериць і щавлю.

МАКОВІ ТІСТЕЧКА

2 горнятка муки
½ фунта масла
½ фунта цукру
3 яйця
1 горнятко маку.

Муку перемішати з маслом на дошці до кашоподібної маси (так як на паї), зробити в ній заглиблення, додати яйця, цукор, добре спарений і підсушений мак, замісити тісто, тонко розкачати, вирізувати формою тістечка і випікати в мірно огрітій печі аж легко зарумяняться.

„Українські страви"

Не на те повинна йти твоя поміч, щоб люди не потребували нести тягарів, але на те, щоб завеликі тягарі їм легше було нести. Не подавай своєї правої руки легковажно.

Пітаґор

Безбожний чоловік питав Біяса*), що це таке побожність. Коли Біяс не відповідав, запитав чоловік, чому той не відповідає. На те Біяс сказав:

— Не відповідаю тому, що питаєш про справу, яка тебе не обходить.

*) Біяс (Біянт) один із так званих сімох грецьких мудрців.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

Відділ ім. св. Ольги

Річні збори жіночого товариства ім. св. Ольги в Етелберт, Ман. відбулись 5-го грудня 1960 року в домі пані Юсиф Бігун.

Голова пані Катерина Яловеґа відкрила збори, дала звіт діяльности товариства і дякувала членкам за їх кооперацію у протязі цілого минулого року.

Слідував звіт секретарки, яка дала огляд з цілорічної роботи товариства.

Товариство відбуло 10 місячних зборів і два надзвичайних зборів, на кожних зборах читано обіжники. Членки брали участь у роковинах Тараса Шевченка концертом. Святкували День Матери концертом, Чайне прийняття на День Валентина в лютім. Спільне свячене в Великодні свята. Давали обід на храм Петра і Павла. Також відбувся провінціяльний з'їзд в нас. Мали свою делеґатку пані Емілію Ганчарик. Приготовили осінню вечерю. Також малий базар при жіночім товаристві. Дарували 200 дол. готівкою на нову місцеву церкву.

Купили меблі до парафіяльної хати. Жінки вишивали рушники і обруси до церкви. Передплачуємо „Вістник" до товариства. Буджет на суму $21.50 і дали 20 дол. на Народний Дім.

До заряду на рік 1961-ий увійшли пані: Михаліна Козар — голова, Марія Григорчук — заступниця голови, добродійка Труфин — секретарка, Анна Савчук — заступ. секретарки, Анна Бігун, касієрка. Контрольори Фіялка Блощанська, Олеся Григорчук, Ів. Шевчук, пані І. Вурла і Ю. Бігун — сестриці.

З 1959 р. осталось в касі	$124.25
Приходи в 1960 р.	739.49
Росходи в 1960 р.	780.66
В касі осталось	82.98

Катерина Яловеґа, голова
Емілія Ганчурик, секретарка

КАДВОРТ, САСК.

Відділ ім. Кн. Ольги

Діяльність товариства: за рік відбулось 10 місячних зборів. Заходами тов. приготовлено 5 обідів, один базар і обід і вечеря під час базару, обід і вечеря на „Віт Пул" бенкет, обід під час Візітації і посвячення церкви, дві похоронні перекуски. Два продажі печива і писанок, печива і ручних робіт. Через чотири місяці помагали у клініці здоровя. До місцевої церкви тов. купило річей на $572.59, жертвувало на Червоний Хрест, на недугу рака, на памятник Тараса Шевченка. Сповнило свій буджет до централі. Тов. дало 5 штук українських вишивок на виставу у Принс Алберт ексебишон і одержало 2-гу нагороду, тов. дало 3 шпитальні дарунки і 3 прощальні дарунки.

Фінансовий звіт товариства:

У касі з 1959 р. осталось	$1,245.93
Прихід в 1960 р.	1,046.51
Розхід в 1960 р.	914.46
В касі осталось	1,377.98

Річні збори відбулися в домі пані К. Гутняк 11 грудня 1960 р. Заряд на 1961 рік. пані: Марія Сопотик — голова, Марія Іванишин — заст. голови, Анна Тріщук — секр. Юстина Кіндрачук — касієрка. Наталка Котелко, Катерина Гутняк, Аґата Тріщук — контрольна комісія. Господиня до церкви — Анна Василик.

Анна Тріщук, голова
Софія Котелко, секретарка

ЕНДРУ, АЛТА.

Відділ ім. Лесі Українки.

Річні збори жіночого тов. ім. Лесі Українки відбулися 6-го грудня в домі пані К. Бабюк. Збори відкрила голова пані В. Мельник, і була вибрана придсідницею зборів. Секретаркою була пані Р. І. Гуцуляк.

Діяльність тов: в протягу року відбулось 10 місячних зборів — 3 освітних вечорків де читали твори Лесі Українки, Наталії Кобринської, Тараса Шевченка. Приготовили: 3 обіди, дали нагороди для дітей рідної і недільної школи і дали подарунки для дітей недільної школи під час Різдвяних свят. Школою опікуються: Всеч. о. Столярчук, Іван В. Гуцуляк і Євгеній Матійчук. Дали дар на Інститут св. Івана. Мали базар разом з церковною громадою. Вечорки гри в „бінґо" на дохід церкви. Товариство працює для місцевої церкви де купили пальми і квіти для прикраси церкви. Тов. виповнило свій буджет до централі Союзу Українок.

Заряд на 1961 рік пані: В. Мельник — голова, 1-ша заст. — М. Андрук, 2-га заст. — Р. П. Гуцуляк, секр. — Р. І. Гуцуляк, касієрка — М. Дребіт. Контрольна комісія — М. Лопатка, Ю. Маркевич. Господині — М. Андрук, В. Якімчук і Н. Матийчук.

Жіноче тов. в Ендру бажає всім відділам якнайкращих успіхів в їх праці.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталося в касі	$119.17
Прихід в 1960 р.	286.55
Розходи в 1960 р.	186.96
В касі осталося	218.76

В. Мельничук, голова
Р. І. Гуцуляк, секретарка

ҐРОНЛИД, САСК.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори жін. тов. ім. О. Басарабової у Ґронлид (над рікою) Саск. відбулися 6 грудня 1960 р. у Народнім Домі ім. Тараса Шевченка. Присутніх членок було 10. Збори відкрила голова пані Оля Добровольська і займала місце предсідниці. Секретаркою була п. К. Николюк. Касієрка п. Ґеня Боднарчук дала звіт з цілорічної діяльности товариства.

У минулім році відбулося: один спільний обід з нагоди храму на Вознесення. Товариство влаштувало 50-літній ювілей для панства С. і Ю. Добровольських. Також відбувся вечорок „бінґо". Товариство сповнило буджет до централі Союзу по своїй можливості. Заряд на 1961 рік: голова — Оля Добровольська, заст. голови — Оля Боднарчук, секретарка рекор. — Катерина Николюк, касієрка — Ґеня Боднарчук. Контр. комісія — М. Микульська, Н. Гандзюк. Господині — Н. Гандзюк, Марія Микульська і С. Антонійчук. Сестриці — Марія Боднарчук і Анна Козак.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталось	$60.79
Прихід в 1960 р.	73.95
Розхід у 1960 р.	33.52
В касі осталося	101.19

Оля Добровольська, голова
К. Николюк, секретарка

ОВКБОРН, МАН.

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки в Овкборн відбулися 2-го листопада 1960 р. в Народнім Домі. Присутних було 28 членок. Збори отворено молитвою. Предсідницею зборів була пані Марія Мандзюк, секр. пані Марія Коваль.

Уступаючий заряд дав звіт своєї

праці за минулий рік. В протягу року товариство відбуло 9 місячних зборів, 2 засідань, 2 обіди. Займаються недільною і рідною школою. Писали писанки, святкували свята Миколая, Лесі Українки, Тараса Шевченка, День Матері, День Подяки і Листопадове. Жертвували на парафіяльну хату, Народній Дім. До бібліотеки, на памятник Тараса Шевченка, на Колегію, на Морч оф Даймс. Стипендійний Фонд, на Семинар, дарунки для хворих, мали продаж ручної роботи і вислали делегатку на провінціяльний з'їзд.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$87.22
Приходи в 1960 р.	720.80
Розходи в 1960 р.	523.49
В касі осталося	184.31

До заряду на рік 1961 увійшли: Анаст. Грицак — голова, Марія Коваль — заст. голови, Ґеня Мотієшин — секр., Марія Польова — касієрка, Оля Ковальчук — фін. секр. Господині — Анна Ковальчук і Анас. Коваль. Контрольна комісія — Василька Слонь, Каська Туткалюк і Текля Цітульська. Комітет хворих — Катерина Лукащук, Галина Грицак, Франка Бойчук, і Анна Івашко.

Анас. Грицак, голова
Ґеня Матієшин, секретарка

ЄЛОВ КРІК, САСК.

Відділ ім. Лесі Українки.

Річні збори жіночого тов. ім. Лесі Українки в Єлов Крік відбулися 18-го грудня 1960 року в Народнім Домі. Членок присутних було 29.

Голова пані Ольга Борса відкрила збори відспіванням піснею, „Царю Небесний", і дала звіт річної діяльности товариства.

Товариство за рік відбуло 6 місячних зборів, спільне свячене, 3 перекуски, 2 обіди і одну вечерю. Відбули 2 рази пирогове пущення, один базар, і 2 весільних прийнять. Тов. відбуло одно прийняття і одно прощання священика.

На церковну ціль тов. пожертвувало $56.73 а на Народний Дім $413.06.

Відділ відсвяткував свято День Матері концертом. Також відсвяткував свято память Лесі Українки і Уляни Кравченко сходинами.

Членки зайнялись збіркою на Червоний Хрест під час кампанії.

На кожні збори одна з членкинь за чергою дарувала маленький дарунок на розігравку, в якій кожна членка брала участь за 10 центів. За рік така розігравка принесла поважну суму для товариства.

Кожний раз по закінченню зборів мали чайне прийняття.

Касієрка пані Ольга Стельмащук дала фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось в касі	$188.00
Прихід за 1960 р.	800.75
Розхід за 1960 р.	661.02
В касі осталось на 1961 р.	327.73

Заряд тов. на рік 1961: голова — Марія Зіп, заст. голови — А. Войціхівська, касієрка — К. Грицак, секретарка — Євка Драпак. Контрольна комісія: Ольга Олексин, Анна Олексин, О. Войціхівська. Референтки — Настасія Спілей, Анна Папіш, Ю. Гриневич. Комітет церковний — С. Попіль, М. Новак, Д. Кіндрачук, П. Кіндрачук. Комітет до обідів і перекусок: С. Семенюк, А. Пасічник, М. Савчук, Наталка Ґриба.

Комітет до начиня: К. Білоус, Анна Липчук, О. Матківська, М. Олексин.

Ольга Борса, голова.
Євка Драпак, секретарка

БРУКСБІ, САСК.

Відділ ім. Кн. Ярославни

Річні збори жіночого товариства ім. княгині Ярославни в Бруксбі, Саск. відбулися 13 листопада в Народнім Домі. Двадцять членкинь були присутні. Звіти здавали пані: Параска Оробко, Марія Фенюк, Славка Колодінська і Докія Возняк.

В протягу року товариство мало одинадцять місячних зборів. Праця нашого товариства почалася тим, що членкині помагали колядувати на церкву. Писали писанки і мали випродаж Великодного печива. Помалювали місцеву церкву. Приготовляли ювілейні, весільні, святочні і поминальні обіди, разом було десять. Відбули осінний базар, курячу вечерю і бінго. Товариство вислало квіти і карточки хворим в шпиталях і посилали Великодний і Різдвяний пакунок страв і печива до старечого дому в Мелфорт.

Товариство жертвувало на добродійні цілі: місцеву церкву, на Інститут у Саскатуні.

Фінансовий звіт:

Осталось у касі на 1959 р.	$1017.33
Прихід на 1960 р.	835.17
Розхід на 1960 р.	922.32
Осталось у касі на 1961 р.	930.18

До заряду на 1961 рік увійшли пані: Марія Залещук — голова, Василина Киверига — заступниця, Марія Воронюк — секретарка, Славка Колодінська — фінансова секретарка, Надія Ціпивник — касієрка. Марія Фенюк, Ірина Клач — Контрольна комісія.

Кароліна Возняк, Ірина Клач, Марія Дідич — господині. Кароліна Возняк, Василина Киверига, Марія Залещук — сестриці.

Марія Залещук, голова
Марія Воронюк, секретарка

КАЛМАР, АЛБЕРТА.

Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки при Укр. Греко-Православній Церкві св. Трійці відбулися 16 грудня 1960 р. у домі пані Анни Манчак.

Збори відкрила голова пані Єва Фісович було відспівано „Царю Небесний". Відтак слідували звіти. Предсідницею зборів була пані Єва Фісович, секр. Стефанія Манчак. Голова дала звіт з цілорічної праці і подякувала членкиням за кооперацію. Також здавала звіт секретарка Фанка Січ і касієрка Аделя Манчак.

Діяльність т-ва: минулого року відбулось сім місячних зборів. Членкині знова ходили колядувати з чого прийшов гарний дохід на сплату нової церкви.

Відбули 2 бінґо — одно навесні а друге восени і також розігравки на індика. Приготовили 1 обід на храмове свято і одну весільну вечерю, одну перекуску на поминальне Богослуження за одного члена. Товариство посилає квіти хворим членкам до шпиталю і купує маленькі дарунки хворим дітям.

Всеч. о. ігумен А. Щербань учив дітей в рідній школі через два тижні і один з членів справив пікнік для тих дітей і їх родичів.

Далі провадиться недільна школа раз на місяць перед Богослуженням. Товариство передплачує „Промінь" і читають головні статті на зборах.

До заряду на 1961 увійшли: голова — Єва Олекшій, секретарка — Стефанія Манчак, касієрка — Аделя Манчак, заступниця голови — Єва Фісович. Контрольна комісія — Амілія Січ і Марія Манчак. Сестриці до церкви — Катерина Щурко і Анна Сінора.

Господині до Народного Дому — Людвига і Софія Мадай, Юзефа і Гелена Лаба, Єва Когут і Марія Чобоха.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$ 4.93
Приходу за 1960	1,389.53
Розходу за 1960 р.	1,038.34
В касі осталося	356.12

Єва Олекшій, голова
Стефанія Манчак, секр.

ВАКАВ, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Впродовж минулого року відбулося 10 місячних зборів, 1 річні збори, 2 засідань заряду і комітетів і 4 культосвітні вечерки по домах членкинь. На вечерках вишивали, декотрі вчилися вишивати і добр. Туржанська давала цікаві доповіди. Також улаштували свято Лесі Українки, Ольги Басарабової і Ольги Петлюри.

Наше тов. займається українською і недільною школою. Членки є вибрані до заряду шкільного комітету. Влаштували діти різдвяний концерт, Шевченківський при помочі СУМК, і гарний концерт на День Матері, де Тов. вшанувало найстаршу матір в громаді гарними квітами. По програмі при помочі членкинь, дівчата подали чай для матерів і всіх присутніх. Товариство влаштувало санну прогульку для дітей, дали сніданок по сповіді і причасті в церковній залі, та вкінці шкільного року мали пікнік для дітей на оселі „Зелений Гай".

Наше товариство положило багато праці для здобуття фондів. Відбуло великодну випродаж писанок, печива і фартушків, та випродаж всякого печива і ручної роботи на осінньому базарі, де також дали обід і вечерю в день базару. Ця випродаж була успішна, бо членки дарували гарні дарунки гарні речі ручної роботи і гарне печиво.

Мали спільне свячене помагали видати обід після Служби Божої на оселі „Зелений Гай" при закінченню курсів.

Членки щиро помагають на оселі як курси відбуваються.

Мали обід в церковній залі на день храму, обід і вечерю в день окружних зборів Вакавського округа. Дали перекуску після зборів церковної громади і багато інших підприємств. Займалися похоронними обідами і перекусками.

В день Невідомого Вояка одна з членок несла вінок за поляглих, а членки причинились до вшанування дня в міській залі. Вислали делегатку на провінціяльний з'їзд Саскатуну.

Вибраний комітет відвідує хворих членкинь і членів громади в шпиталі і в домах. Виїхало від нас до інших місцевостей 5 членок. Членки належать до жіночої організації при шпиталі і при старечім домі.

Жертви на такі цілі: 5 дол. на Червоний Хрест, 5 дол. на світових біженців, 50 дол. на памятник Т. Шевченка, 10 дол. на з'їздовий фонд, 10 дол. на вшанування о. д-ра Савчука, 500 дол. на куплення крісел і нових столів до залі.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$365.81
Прихід на 1960 р.	1,411.20
Розхід на 1960 р.	1,604.66
Осталось в касі	172.35

Заряд на 1961 р. голова — Анна Тацюк, заст. голови — Марія Чопюк, рек. секр., — К. Луцюк, касієрка — добр. Ю. Стеценко.

Контрольна комісія — Орися Кіндрачук, Галя Гнідий, Анна Ференюк.

Культ.-освітня реф. — добр. Ю. Стеценко.

Комітети — мистецтва — Анна Костинюк, Катерина Луцюк, добр. Ю. Стеценко і Орися Кіндрачук.

Рідної школи — Галя Гнідий, Кат. Луцюк. Господині — Маланка Бальон, Настасія Гладиш, Марта Ельчук і Настасія Скакун. Програмовий — Марія Костюк, Галя Гнідий, Розалія Луцюк і Марія Марковська. Відвідування хворих — Софія Матушик і Є. Дідух. Сестриці — Санда Луцюк — почесна, Ріпак — почесна, Є. Дідух, Марія Фісич, Марія Гнідий, Настасія Луцюк.

А. Тацюк, голова
К. Луцюк, секретарка

ДОРБЕН, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відділу ім. Лесі Українки в Дорбен, Ман. відбулися на 11 грудня.

На тих зборах урядниці, референтки комітетів і сестриці подали звіт про цілорічну діяльність.

Наше товариство числить 10 членок. За минулий рік відбулося 8 місячних зборів і річні збори.

Також приготовляли дітей до концерту на День Матері і Тараса Шевченка. Під час літніх ферій відбулося рідна школа через два тижні. Учителем був парох Труфин з Етелберт, відбулося кілька „бінго" тов. приготовило обід на празник, два пирогові пущення, День Подякі.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталося в касі	$122.75
Прихід в 1960 р.	445.90
Розходи в 1960 р.	158.50
В касі осталося	287.40

Заряд на 1961 р. — пані: Анна Склепович — голова, Марія Копельчук — заст. голови, Марія Щур — секр. Стела Осадчук — касієрка. Контрольна комісія — Анна Їленько, М. Щур. Сестриці — Г. Осадчук і Полон.

Марія Копельчук, голова.
Марія Щур, секретарка

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
Відділ ім. Кн. Ольги.

Річні збори відділу ім. Княгині Ольги в Принс Алберт, Саск., відбулися 4-го грудня 1960 р. у церковній залі. Всеч. о. Юрій Туржанський відкрив збори молитвою. Предсідницею зборів була п. Марія Савіцька а секретаркою п. Анна Марковська.

Звіти праці товариства давали: пані Анна Марусяк — бувша голова. Вона привітала присутніх теплими словами і подякувала співпрацюючим членкам та зарядові за кооперацію. В своїм звіті п. Марусяк навела декілька більших підприємств, з яких придбано до відділу поважні суми, а саме: Щедрівка, святочних програм, випродаж домашнього печива і вживаного одіння, з обідів і перекусок, з розігравок а також випродаж вишиваних речей під час церковного базару.

Кореспондентка дала звіт про одержані листи подяки і обіжник Союзу, які були читані на зборах.

Від Комітету сестрищь п. М. Боднарчук дала звіт з праці її комітету. Сестриці придбали до церкви 8 кавалків, які самі вишили і отримали нагороди на виставі літом. Від Комітету господинь пані Піт сказала, що відбулося чотири спільних обідів, сім поминальних і похоронних обідів і вечерю під час базару і на свято Лесі Українки. Від комітету культурно-освітнього п. Марія Піклик дала звіт: відбулися програми святочні: Лесі Українки, День Матері і Тараса Шевченка. Від комітету шпиталю п. Марія Гринюк — комітет відвідав 160 осіб хворих і вислано одинадцять рож хворим членкам. Комітет відвідав хворих на Різдво і Великдень з подарунками. Від рідної школи Марія Гринюк дала звіт: до школи приходять на лекції 32 дітей а учителькою є добр. Туржанська.

Від комітету Червоного Хреста п. Д. Панчук дала звіт. Вона сама ходила на всі місячні збори і членки вшили ковдру а також шили в домах одіння, п. Романович подарувала матеріял на одіння, членки жертвували печиво на чай у Червонім Хресті і самі брали участь, готівкою жертвували 10 дол.

Від комітету гардероби п. Фучко заявила що гардероба знаходиться в гарнім порядку і придбано сорочку і фартух, які пані Боднарчук подарувала.

Комітет мистецтва занявся випродажжю вишиваних речей і вчили малих дівчат писати писанки перед Великоднем.

Членки товариства виступали на телевізію з традиціями, печивом та вишивками під час різдвяних свят а з писанками і Великоднім кошиком перед Великодними святами.

Товариство разом з церковною громадою прощали Всеч. о. і добр. М. Фляка з родиною, які виїхали на іншу парафію, а також вітали Всеч. о. і добр. Ю. Туржанських з родиною, які прибули до Принс Альберт.

Після фінансового звіту, який дала касієрка п. З. Бальон, пані С. Бартко внесла вотум довіря зарядові і заявила, що книжки в добрім порядку. Товариство жертвувало на місцеву Церкву 1000 дол., на Народній Дім $40.80, для хворих у шпиталях $39.02, на рідну школу 80 дол., буджет до централі 58 дол., на з'їздовий фонд у Торонто 10 дол., організаційний фонд на з'їзд в Саскатуні 5 дол., на степендійний фонд 3 дол. і на Червоний Хрест 10 дол.

Перед вибором заряду Всеч. о. Ю. Туржанський промовляв до членок. Він підбадьорував присутних до дальшої праці на полі народнім, культурнім та релігійнім.

До заряду увійшли слідуючі пані: Анна Марусяк — бувша голова, Анна Марковська — голова, Маруся Бендас — 1-ша заст. голови, Юзя Голяк — 2-га заст. голови, Доротея Панчук — рекордова секретарка, Анна Марусяк — заст. рек. секретарки, Марія Савіцька — кореспонд. секретарка, З. Бальон — касієрка. Ф. Боднар, С. Бартко і А. Кіндрачук — контрольна комісія. Голови комітетів: сестриць — М. Боднарчук, господинь — Піт, мистецтва — С. Бартко, культурно-освітний — М. Піклик, шпиталю — Марія Гринюк, рідна школа — Марія Гринюк, гардероби — п. Фучко, Червоного Хреста — Д. Панчук.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$162.97
Прихід за 1960 р.	2,049.54
Розходи за 1960 р.	1,543.24
В касі осталось	669.27

Анна Марусяк, голова
Марія Савіцька, кор. секр.

ГЕМИЛТОН, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки.

В році 1960 відбулося 12 місячних зборів, 2 засідань заряду, 11 обідів 7 маленьких базарів. Зробили базаровий „шавер", і помогли прав. громаді зробити великий осінний базар.

Відсвяткували свято Лесі Українки і Уляни Кравченко.

Зробили прийняття для дітей недільної і української школи.

Вислали делеґаток на домініяльний з'їзд Союзу Українок Канади в Торонті.

Помогли громаді зробити пікнік на площі „Золота Брама".

Вислали квіти і карточки хворим членам і членкиням прав. громади і симпатикам.

Найбільший обовязок, який жін. тов. взяло на себе цього року був відновити кухню в залі прав. громади св. Володимира.

Перша частина річних зборів товариства відбулась в середу 14 грудня 1960 року а докінчення в пятницю 20 січня 1961 року.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталося в касі	$641.39
Прихід за рік 1960	3,764.94
Розхід а рік 1960	3,190.50
Осталося в касі	215.83

Жін. тов. передало на церкву цього року 500 дол. Виповнили свій буджет до централі в сумі 100 дол. Збирали передплати на журнал. Подарували 50 дол. на памятник Тараса Шевченка, і 50 дол. на прийняття д-ра о. С. В. Савчука на з'їзді.

Заряд на рік 1961: голова — Марія Січовей, заст. голови — Варвара Логин, секретарка — Галя Олексюк, фін. секретарка — Марія Будник, касієрка — Катерина Баюс. Контрольна комісія — Марія Пилипяк, Оля Ситник і Марія Пилипюк. Референтка мистецтва — добр. П. Федак. Господині — пані Кривошиенко, пані Загарій, пані Оксана Фастриґа і п. Палагна Дибко. Освітно-культурний комітет: Анна Токарик і Оля Ситник. Комітет до відвідування хворих: Юлія Стецик і Ксеня Ґриглевич. Підприємчий комітет: добр. П. Федак, Оля Антонюк і Софія Сведовецька. Залізний фонд: Марія Баран і Галя Кіт.

Марія Січовей, голова.
Галя Олексюк, секретарка

СВЯТО ГЕРОЇНЬ НОРТ БЕТЛЕФОРД, САСК.

У неділю 5-го березня, 1961 року, жіноче тов. ім. Олени Пчілки у Норт Бетлфорді відсвяткувало академію вечерок в честь поетес Олени Пчілки і Лесі Українки, а також двох героїнь Олени Теліги і Ольги Басараб.

Свято почалося вечірнею і панахидою в Укр. Греко-Православній Церкві, після чого всі присутні зійшлися до залі під церквою де адв. С. В. Друль виголосив обширний і дуже цікавий реферат про Олену Пчілку. Також пані Ярослава Ворох відчитала реферат про Лесю Українку, Всеч. о. П. Блажук виголосив реферат про Олену Телігу, а пані Анна Смилчен перечитала поезію „В Роковини Ольги Басараб".

По закінченню академії, жін тов. подало перекуску і чай з чого прихід в сумі $9.50 був призначений на наш журнал „Промінь".

Учасниця

РІЧНИЙ ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ

Заходом відділу Союзу Українок Канади при Катедрі св. Івана в Едмонтоні відбувся успішно в неділю по полудні 29-го січня 1961 р. членський чай, заля ім. М. Грушевського була заповнена старшими і молодшими членкинями і гостями, які прибули, щоб ближче познайомитися одні з одними як також із працею нашого відділу.

Програмою керувала пані Анна Особа, голова соціяльного комітету. Пані Стефанія Пауш, голова Союзу Українок Канади, офіціяльно відкрила чай і передала щирий привіт від центральної управи. Голова провінціяльної екзекутиви в Альберті пані Калина Засійбіда привітала гостей.

Головну святочну промову виголосила пані Анна Скуба, голова новоствореного комітету членства при відділі, якого цілю є побільшити членство в нашім відділі особливо між молодими жінками. (Промова буде поміщена в слідуючім числі.)

В програму входили і дві концертові точки а саме: сольо-спів панни Мирослави Голейчук і український

танець, відтанцювали Марійка Стечишин і Василько Базюк. Приграва ли на піяно панна Доня Івасюк і пан Мирослав Куць.

Закінчуючи формальну частину нашого свята пані Софія Гриник, голова відділу, в своїй промові закликала ті пані, які ще не є членкинями нашого відділу, щоб вони вступали в ряди нашої організації і працювали в користь своєї церкви і свого народу. Відтак пані Гриник покликала на сцену всіх членкинь заряду і голов комітетів, щоб гості познайомилися із проводом нашого відділу на цей 1961 рік.

Соціяльний комітет подав гарну перекуску і свято закінчилося в дуже веселім настрою.

Під час чайного приняття 10 нових членкинь вписалося до відділу.

Наталя Базюк, кореспонд. секр.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ВАТЕРФОРДІ, ОНТ.

Наш відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки, вшанував память Лесі святочною програмою в неділю, 26 лютого 1961. По Службі Божій місцевий парох відслужив Панахиду при участи всіх членкинь товариства, вірних і дітей недільної й української шкіл. Опісля в парафіяльній залі відбулася святочна програма як слідує: пані Кондрат проводила програмою. Добр. Магас відкрила свято вступним словом і 8 членкинь цього відділу відспівали дві народні пісні. Після того п-і М. Ґулька прочитала реферат, за яким слідували ще дві народні пісні і п-і Ґулька прочитала вірш Л. Українки „Стороно нько рідна!". Голова, пані Іванович подякувала всім присутнім за участь у святі і попросила, щоб незабути про наш журнал „Промінь" і добровільними датками допомогти на пресовий фонд. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла" і „Щасти Боже".

Членкині т-ва подали перекуску а голова відділу п-і Іванович занялась збіркою на фонд „Променя". Зібрано $10.38. Всім сердечна подяка!

Добр. Магас. рефер.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ВАТСОН, САСК.

У неділю 26 лютого наше жіноче товариство ім. Лесі Українки своїми сходинами відсвяткувало роковини нашої поетки Лесі Українки у домі пані Єлени Чиж. Програмою свята провадила голова Анна Полович, а відкрила піснею. „О Україно".

Прочитала з „Променя" у 90-ліття народження нашої поетки пані Марія Гребенюк проспівала пісню „Така її доля" пані Гелєна Чиж, з поеми Лесі Українки — виддеклямував — Петро Сліпець, реферат про Лесю Українку приготовила і прочитала пані Марія Кінащук, за що їй належиться щира подяка від відділу, пісню проспівав Петро Сліпець, деклямація — „Ой одна я одна" — Анна Полович, „Лесине Товариство" — прочитав Петро Сліпець, пісня „Тиха нічка залягла" відспівала пані Чиж, кінцеве слово склала голова від ділу і подякувала всім присутнім, що прийшли і віддали пошану нашій поетесі; подякувала пані Чиж за її дім, що ми всі зійшлись і відсвяткували це урочисте для нашого відділу свято. Свято закінчено піснею „Де згода в родині". Після програми була розігравка речей які наш відділ отримав від Союзу Українок Канади. З того відділ вислав половину доходу до Союзу.

Відтак наші молоді членкині подали чай для всіх присутніх, з чого зібрано добровільну датку і наш відділ заплатив до Союзу книжку „Останний Пророк" і два доляри висилаємо на пресовий фонд нашого „Променя". Наш відділ є малий числом, але стараємось провадити працю по можливости наших сил.

Анна М. Сакундяк, секретарка

РОКОВИНИ ЖІНОЧОГО Т-ВА ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ ВІННІПЕҐ, МАН.

Роковини заснування жін. т-ва ім. Ольги Кобилянської, відділу Союзу при церкві св. Михаїла у Вінніпезі увійшло вже в традицію й відбуваються вони дуже урочисто. Цього року товариство святкувало 30-ліття свого існування з відповідною програмою, на якім відбулось відзначення двох найстарших членкинь-піонерок — пані П. Константинюк і пані Р. Бурдейної.

П. Константинюк і Р. Бурдейна

Свято відбулось в неділю 19 березня. Зраня відбулась урочиста Служба Божа, яку відправляв всеч. прот. Ґорґіца й в слід за тим Панахида по тих членках, що відійшли у вічність. Жіноцтво при цім т-ві зберігає строго звичаї своїх батьків, додержуючи певних релігійних ритуалів, що дійсно стають окрасою життя те свідчить про багату культуру народу.

По Службі Божій відбувся святочний обід в залі під церквою на якім були представники різних льокальних організацій, що складали привіти і побажання.

Програму свята відкрила голова товариства пані Вікторія Ґоряк, привітавши всіх присутніх і зясувавши значення такого свята для членства і для місцевої громади.

Привіти і побажання з нагоди 30-тих роковин корисної громадської праці товариства зложили слідуючі: пані В. Савчук — голова церковної громади церкви св. Михаїла, пані Каптій — представниця жін. товариства відділу ОУК з Ст. Боніфас, панна Теодора Гаврисишин — від місцевого відділу Комітету Українок Канади, п. Семен Палагнюк — від Братства при церкві св. Михаїла, пані Марія Пелешок і пані Яремович — від жіноцтва при соборі св. Покрови, пан Шиховський — від Запомогового Т-ва, пані Н. Когуська — від редакції „Промінь" і центральної управи Союзу Українок Канади, пан Іван Павлюк — від організації СУЖЕРО, пані Ништа — від жін. т-ва ім. О. Басарабової при Рідній Школі ім. Шашкевича. Вітав членок відділу Союзу Всеч. о. М. Юрківський в ім. катедральної громади Пресв. Тройці, пані Антонюк з церкви Ів. Сучавського, пані Ольга Завісляк — від провінціяльної екзекутиви Союзу Українок Канади на Манітобу, пані Марія Морис — від сестрицтва Пресв. Богородиці, пан Петро Фещук — від братства св. Михаїла старших. Перед закінченням програми промовляв Всеч. о. Ґорґіца, який підкреслив значення праці жіноцтва для церкви і для народу взагалі.

Світлина членок жіночого товариства, відділу Союзу Українок Канади ім. Княгині Ольги в Лашін, Кве., під час свята.

Одною з атракцій роковин було відзначення двох заслужених членкинь т-ва, які безперерви працювали в т-ві цілих 30 років — пані Параскевія Константинюк і пані Раїфта Бурдейна. Обидвох їх представила голова відділу пані В. Ґоряк. Вона сказала, що вони були першими сестрицями в церкві св. Михаїла, а наколи повстало жіноче т-во ім. Ольги Кобилянської, вони від перших днів вписалися до нього. Виконували вони роботу і в церкві і в т-ві. Особливо багато праці віддали вони громадській господарці — господинь у кухні. В році 1960 т-во відзначило пані Константинюк почесною господинею. Після церемонії вшанування, яке виконала пані Ґоряк, причепивши обидвом корсажі з живих квітів, слово забрала пані Константинюк, щоб зложити подяку. Говорила дуже гарно, щиро і зворушливо. Присутні на святі відчули, що відзначено тихих невидних народніх робітниць, яких маємо тисячі в Канаді, й яких виховала організація для служби українському народові.

Святочну програму закінчила словами подяки голова відділу пані В. Ґоряк.

Учасниця свята.

СВЯТО ГЕРОЇНЬ
ЛАШІН, КВЕ.

Заходами жіночого т-ва ім. Княгині Ольги в Лашін, Кве. відбулося свято героїнь, що його символізувало три визначних постатті — Леся Українка, Олена Теліга і Ольга Басараб. Святочна програма відбулась 5-го березня в залі церкви св. Юрія.

Програма свята відбулась у двох частинах. Перша частина:

Канадійський гимн — виконала на піяно — Т. Кисленко. Вступне слово — пані Є. Товстюк, голова жін. т-ва. Реферат про Лесю Українку прочитала пані О. Штихно. „Надія", вірш Л. Українки — деклямувала учениця рідної школи Оксана Штипо, „Чого то часами", вірш Лесі Українки — деклямувала учениця рідної школи Валентина Гайдук, „Нічка темна", слова Л. Українки, музика Д. Мога — відспівав хор жін тов. під управою пані Т. Клемби, „Сіно моє сіно", муз. Леонтовича — жін. хор т-ва, „Де тії струни", вірш Л. Українки — деклямувала пані О. Штихно.

Друга частина:

Пояснення до інсценізації „Грішниця" Лесі Українки подав Всеч. прот. К. Квасницький. Ролі в інсценізації „Грішниця" виконували: пані Ольга Штихно, Єлисавета Панчишин — грішниця, Анастасія Каліщук — черниця.

Реферат про Олену Телігу прочитала пані Т. Клемба, реферат про Ольгу Басараб прочитала пані Залузька. „За тебе, Україно" — слова Щурата, муз. Людкевича виконав хор жін. т-ва під управою пані Т. Клемби.

Голова жін. тов. пані Є. Товстюк подякувала всім тим, що причинилися до влаштування цього свята та святочній громаді за численну присутність на святі. Національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено свято. По святі слідувало чайне прийняття. Всеч. о. парох ще раз подякував усім, що причинилися до цього свята наших національних героїнь та заохочував жіноцтво до дальшої успішної праці. Треба відмітити, що всі виконавці концертової програми вивязалися якнайкраще.

Управа жін. товариства
ім. Кн. Ольги.

ВЕЧІР ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Заходами жін. товариства ім. Софії Русової в Лонґ Бренч, Онт. улаштовано вечір присвячений памяті Лесі Українки. Вечір відбувся 26-го лютого в приміщені церковної залі при церкві св. Димітрія.

Програму свята попередило слово п. Лянгер. Змістовний, добре опрацьований реферат про життя і творчість поетеси прочитала п. Кушман. На закінчення мав слово Всеч. о. Ф. Легенюк та п. С. Фришовець, що теплими словами дякували жіноцтву за улаштування свята та висловили побажання у дальшій плодотворній праці у ділянці культурно-просвітної роботи.

Після закінчення офіційної частини, зібрані, за горнятком кави та смачним печивом наших пань провадили дружню гутірку. Голова жін. товариства пані Шнайдрук подякувала усім паням, що приймали участь у переведені свята, а зокрема Всеч. о. Легенюкові за слово. Висловив оцінку і зложив подяку всім голова громади п. Ланко.

В. Якубовська

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВЕСТ ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ.

Кожного року жіноче товариство ім. Олени Пчілки святкує день народин Лесі Українки, а при тім згадуємо й її матір Олену Пчілку, якої імя носить наше т-во.

Святкуємо память Лесі Українки, щоб пригадати собі її велику працю для українського народу, і її почесне місце між українськими письменниками.

Програма свята включає читання творів Лесі Українки та реферат.

Цього року панна Наталка Юриїв відчитала „Чого то часами", пані Анеля Цюник „Поворот", пані Марія Дудка, „Перша струна зі сім струн".

Добр. М. Фляк дала прекрасний реферат про життя і творчість Лесі Українки.

Пані Софія Бучовська прочитала реферат про Олену Пчілку.

Голова пані Тиран подякувала сердечно усім учасникам програми, а присутнім за вислухання і запросила усіх до чаю і перекуски.

Переведено збірку на видавничий фонд „Променя" з якої прийшло $11.60.

Анна Стасів

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ В СТ. КЕТЕРИНС

Жіноче товариство ім. Лесі Українки разом з укр. гр.-прав. громадою св. Юрія в Ст. Кетеринс віддали пошану памяті великої поетеси Лесі Українки. Свято улаштували членки жіночого тов. Програму відкрила вступним словом голова культ.-світного комітету п. Ю. Нема і піснею „О Україно", що її відспівали присутні на залі. Програмою свята керували Ю. Нема, А. Титенич, Гліцька, і Г. Романчич-Ковальчук.

Пані Анна Шоцька сказала вірш „Гетьте Думи", а пані Ліда Головаш „Скрізь плач і сльози і ридання" — вірш Лесі Українки.

Гарними були виступи дітей в українських народних строях, що протанцювали пару українських танків, під проводом їх вчителя пана Івася Федоришина, а приграваў до танків учень на акордіоні І. Щербина.

У відміну попередних років в цей вечір була вистава мистецьких скарбів України-прекрасні вишивки ручники, подушки, портрети, то що.

Короткий, але дуже добре опрацьований реферат прочитала пані Бобро, пригадуючи, що минає 90 років коли Леся Українка (Лариса Косач) народилась на Волині, згадуючи про творчість цієї великої української поетеси.

Не дивлячись на важку недугу залишила клясичні твори, які стали гордістю для нас всіх. Леся Українка своїм палким словом мостила дорогу до волі своєму народові і закликала боротись проти ворогів.

Дальше в програму входила вистава української національної но-

ші, і також висвітлення фільми „Скарби України". Строї і фільму на наше запрошення привезла з собою з Торонта пані Вахна.

Живі моделі виходили на сцену вбрані в строях: полтавськім, буковинськім і інших до яких пані Вахна і пані Ковальчук давали пояснення. Моделями були: Марія Кулик, Неля Головань, С. Віндзяк, Валя Тимощак, Лєна Кирі і маленька Неля Авраменко.

Висвітлюванням фільми занявся др. В. Титенич. На закінчення був чай, що його приготовили господині жіночого товариства. Приємно відмітити що заля була заповнена публикою.

М. Пилипчук

ВЕЧІР У СВЯТО ПОЕТА ТОРОНТО, ОНТ.

Дня 27 березня б. р. відбулися в нашому відділі ім. кня Ольги святочні сходини, для вшанування 100 літніх роковин з дня смерти Тараса Шевченка.

Вступне слово виголосила добродійка Фотій і задеклямувала вірш Максимовича написаний на смерть поета.

Другою точкою був реферат про Шевченка, пера поета Яра Славутича, відчитала пані К. Сакалюк.

Опісля, пять наших пань зачитали фрагмент з „Катерини"; учасницями цього читання були пані: Н. Козій, Р. Баюс, А. Стахів, К. Сакалюк і О. Вишиван.

Програму закінчила рецитація пані А. Євчук — „Минають дні, минають ночи"...

В. Завадська

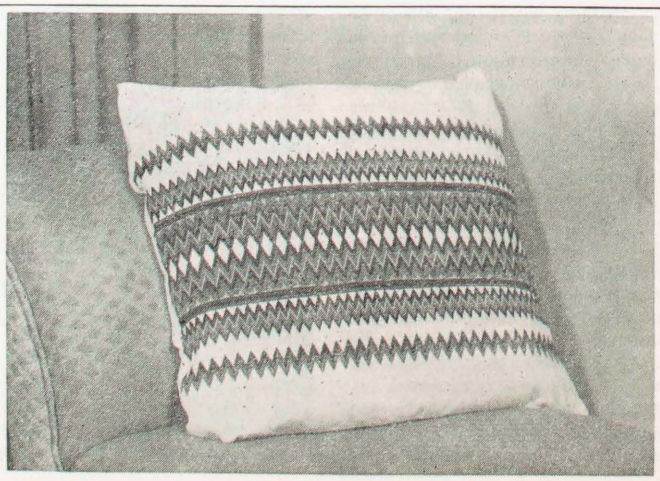

Вишивана подушка

Прикрашуючи свою хату вишивками, кожна українська господиня старається мати вишивані подушки у своїй вітальні. Їх ніколи не буває в хаті забагато.

Ось тут подушка вишита гарним яворівським взором. Вишивка є дуже легка до вишивання. Матеріял може бути кремова панама або біле чи кремове полотно. Широкий яворівський взір розміщений посередині подушки в цілості.

Взір виконаний нитками марки DMC в красках: вишнева ч. 815, чорна ч. 310, помідорова ч. 608, зелена ч. 905, жовта ч. 742.

На грубшому полотні треба вишивати чотирьма нитками, так, щоб вишивка цілком закривала полотно.

Спосіб виконання яворівських стібів подається в книжці „Ukranian Embroidery Designs and Stitches", видання Союзу Українок Канади.

Комітет Мистецтва і Музею,
Софія Сенишин

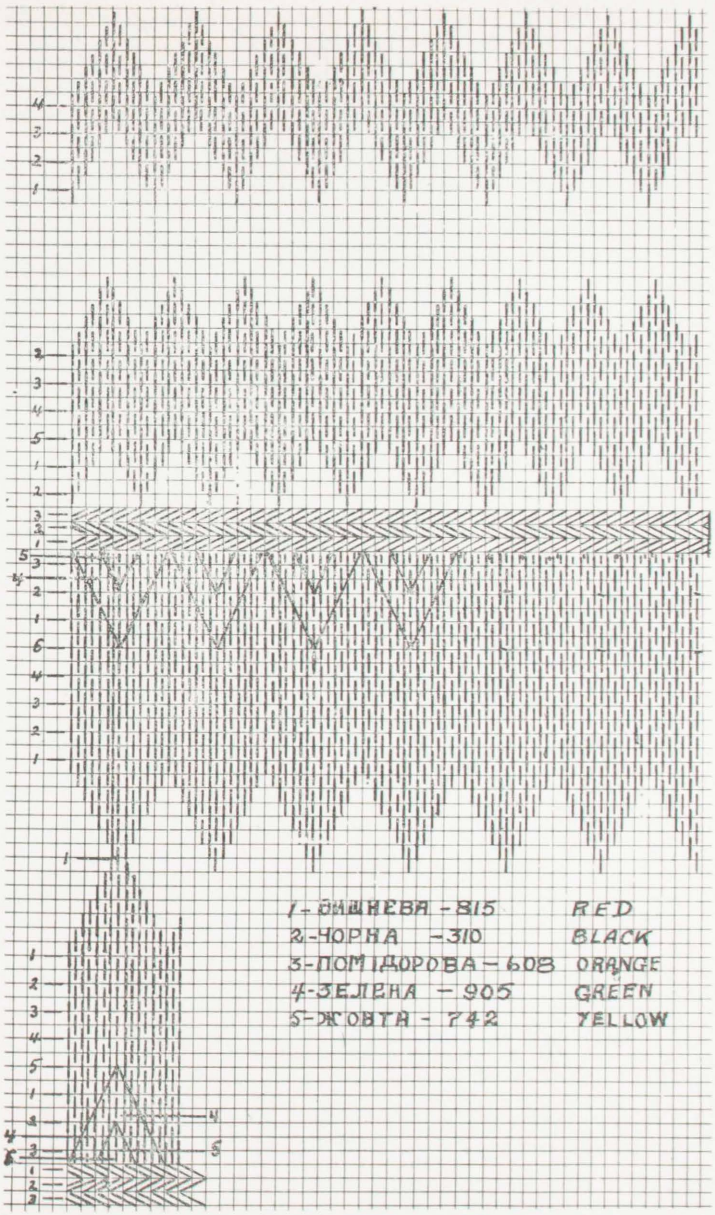

ЛИСТУВАННЯ

Наше товариство ім. Лесі Українки висловлює вдоволення з журнала „Промінь". Засилаємо найщиріші побажання і на 1961 р., бажаємо найкращих успіхів у дальшій праці. Нехай Господь помагає Вам у Вашому великому ділі на добро нашого народу і нашої рідної церкви.

Параскевія Копан, Інсінгер, Саск.

Залучую грошовий переказ на 9 дол. — 7 дол. на передплату а 2 дол. на пресовий фонд журнала. Я дуже радий, що журнал „Промінь" виходить. Той журнал, то є наша гордість. Прийміть від мене щирі побажання. Дай Боже, щоб я дочекався побачити журнал тижневиком.

М. Д. Демчук, Давфин, Ман.

Хвальна Редакціє „Промінь".

Дуже радію, що такий журнал, як „Промінь" заіснував. Українському жіноцтву цей журнал дає багато цікавого до читання. Цікавлять мене статті з культурно-освітної ділянки, а головно про досягнення жіноцтва. Колись жінка була позбавлена всякого права і була мало свідома. Зі зростом питання рівних прав жінки постепенно здобували їх і тепер ми маємо освічених жінок на високих становищах, як от в парляменті в Оттаві засідають поруч чоловіків чотири жінки посли. А живучи в Канаді, як горожани, нас цікавлять і загальне життя.

І ми, українські жінки з пошаною ставимось до нашого проводу, що так безперестанньо працює на культурно-освітнім полі. Тому ми всі разом помагаймо працювати тому проводові, передплачуймо всі журнал „Промінь" бо в цім журналі ми читаємо про цінність жінки українки.

Посилаю мою передплату на „Промінь" на 1961 р. і на пресовий фонд

JAN 62
P 22
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

$1.50. Бажаю редакції жу
його співробітникам здоров'я і витревалости в цім новім році.

Анна Ф. Бельбас,
Ґлен Елмо, Ман.

Складаю щиру подяку редакції журнала „Промінь" за гарну працю видання такого інтересного журнала для жінок. Залучую свою передплату на 1961 р.

Домка Щербій, Содбурі, Онт.

Христос Воскрес!

Кілька слів пишу до Вас про наш журнал „Промінь". Я читаю його вже другий рік і радію, що ми жінки дочекалися власного журнала. І прошу Бога, щоб світло того „Променя" на нас всіх зійшло та просвітило нам серця і щоб ми могли вповні відчути його світло. Бо наша велика поетка Леся Українка казала:

„Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень
І стримуваний промінь засіяє,
Вночі запалений, горітиме удень".

Тож нехай в нас усіх в серцях запалає той промінь і хай світить і вночі і вдень. А я бажаю нашій централі і редакції дальшої успішної праці, добра і любові між всім членством Союзу Українок Канади.

Софія Кушнірук,
Вииярд, Саск.

Щиро дякую централі Союзу за всі посилки на мою адресу у минулім році. Хоч як Едмонтон далеко від нашого міста, то кожний лист, чи обіжник концелювали віддаль. А наш „Промінь" то вже дійсно гордість всього членства в Канаді.

Ольга Семенюк,
Емесбург, Онт.

Засилаю почтовий переказ на дальшу передплату „Промінь" і на пресовий фонд 1.50. Разом $5.00.

Рівночасно засилаю редакторці „Промінь" найкращі побажання — багато сил і витривалости в дальшій праці.

Хай цей промінь не згасає, а виведе нас на ясні дороги та хай освічує нам шлях — куди маємо йти.

Юлія Нема,
Ст. Кетеринс, Онт.

УКРАЇНСЬКІ ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

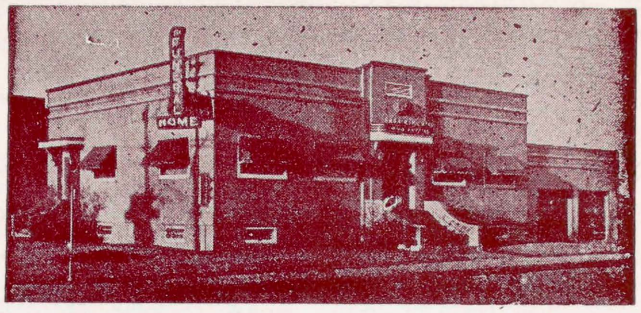

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамуванню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

PARK MEMORIAL FUNERAL DIRECTORS

9709 - 111 Ave. Phones: GA 2-2331 & GA 4-1633 Edmonton
Відділи в таких містах Альберти:
Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake —
Myrnam — Wilna — Mayerthorpe — Wildwood.
В. М. СМОЛИК, управитель

Цікаву форму виміни думок між читачем і редакцією увів відділ Союзу Українок в Едмонтоні. Ви мабуть вже читали про той успішний чай з приводу кампанії на „Промінь" в Едмонтоні. Зарядчики чаю дали можливість своїм читачкам висловити свої думки і чого вони би бажали більше мати в журналі. Зацікавлені подавали свої сугестії короткими записками, що їх надіслали до редакції зарядчики чаю. На цім місці містимо ці сугестії і бажали б мати їх більше.

Я хотіла б бачити цитати зі Святого Письма, що говорять про жінку. Вірю, що це було б дуже цікаве для всіх читачів.

Параня Мандрик

Мені би подобалось, щоб обгортка журнала була така як минулого року і в таких красках як вимагає полтавський взір — срібний і мутньо-синій.

(без підпису)

Ми хотіли б, щоб „Промінь" був друкований звичайною щоденною українською мовою, бо багато слів є що ми не розуміємо. Думаємо також, що добре було б мати більше приписів для господинь.

(без підпису)

Так як для мене то досить інтересний і досить великий але хотіла б бачити два рази більший.

Параня Саламандик

Щоб „Промінь" був більше інтересний треба друкувати таке як новелі, романи, повісті і гумор. Друге — треба містити більше споминів про українських поселенців-піонерів в Канаді: Питайте п. П. Зварича про його спомини.

Ф. Войко

Щоб в журналі писати своїми словами, а не вживати чужих — наприм. „екзистенція".

О. Фарина

Більше уваги присвятити дитячій сторінці, бо то виховна праця.

І. Пуцентело

Ми сугестуємо, щоб впровадити куток для мужчин.

(без підпису)

The journal is good, — however, I feel that perhaps the individual articles could be shorter. There tends to be too much detail in the articles about famous women.